

genc BİRİKİM

Değerli Okurlarımız,

Yaratıcımız ve sahibimiz Yüce Allah'a hamd, Peygamberimiz Muhammed Rasulullah'a da salât ve selam olsun. Yeryüzünde bulunma amacı; sadece Yüce Allah'a kulluk etmek, O'nun rızasını gözetmek, yine O'nun dini, rızası ve davası için çalışmak, yaşamak ve mücadele etmek olan mü'minlere, Müslümanlara da selam olsun.

Peygamber Efendimizin (sav) vefatından sonra ümmetin başına geçen halife Hz. Ebubekir (ra), halkına konuşurken: "Ben, hakkınızda eğrilik yaparsam ne yaparsınız?" diye sorunca, halkın içinden biri, kılıcını çekerek: "Seni, bununla düzeltiriz" der. Çünkü bu sistemde yani İslam'da, "Hüküm, ancak Allah'ındır" ve herkes ona göre hareket etmek zorundadır. Hiç kimse, imtiyaz sahibi değildir. Kimseye dokunulmazlık verilmez. Bu devletin anayasası, insanların kendi kafalarından icat ettikleri kanunlar değildir. Bilakis Kur'an ve Sünnet, bu devletin anayasasıdır. Böylesi bir yönetimde itaat, imtiyazlı kimselere yapılmaz. İtaat, Allah'a ve O'nun Resulüne ve onun yolunda giden yöneticilere yapılır. Şayet yöneticiler, bu doğru yoldan ayrılırsa halk da onları başlarından kovmak için gerekirse isyan eder.

Demokratik mücadelelerin kuralları ve sahası, her ülkede insanlar tarafından belirlenmiştir ve insanlar, bu kuralların mahkûmudurlar. Demokratik parlamenter sistemde, "hâkimiyet milletindir" ilkesi vardır. Oysa İslam'da "Hâkimiyet Allah'ındır" ilkesi mevcuttur. İnsan, Allah'ın belirlediği ölçüler içerisinde yaşamak mecburiyetindedir. Bu ölçüler içerisinde; hak, adalet, hukuk, eşitlik, emniyet, mutluluk... Kısaca bütün iyilikler vardır. Bu ortamda, hiç kimse ve hiçbir sebep yokken haksızlık yapılmaz. Ama İslam dışı sistemde, halk, her zaman haksızlıklar içindedir. Eğer İslam dışı ortamda yaşıyor iseniz hiçbir emniyetiniz yoktur.

Müminlerin, tek bağılayıcısı ve velisi Yüce Allah ve onun dostlarıdır. Müminlerin, Allah düşmanlarıyla işbirliği yapması, onların kurallarıyla hele hiçbir mecburiyet olmadan onların kurallarına göre hareket etmesi, affedilecek gibi değildir.

"Mümin erkekler ve mümin kadınlar, birbirlerinin velileridir. İyiliği emreder, kötülükten sakındırırlar, namazı dosdoğru kılarlar, zekâtı verirler. Allah'a ve O'nun Resulüne itaat ederler. İşte Allah'ın kendilerine rahmet edeceği kimseler, bunlardır. Şüphesiz Allah, üstün ve güçlüdür, hüküm ve hikmet sahibidir" (Tevbe, 71).

Halkı Müslüman olan ülkelerde, geçmişten günümüze kadar uygulanmakta olan demokratik mücadelelerin hiçbiri başarıya ulaşamamış-

tır. Tümü, ellerindeki imkânları tüketmiş, insanları birer birer oyalayıp durmuşlardır. Bu tür hareketler, mevcut rejimlerin oyununa gelmekten başka bir işe de yaramamıştır. Üstelik yapılacak ciddi çalışmalara da hep engel olmuşlardır. İnsanlar, şartlandıklarından bunun dışında bir yolla mücadele etmeyi de kabullenemezler.

Şurası unutulmamalıdır ki "la ilahe illallah" kavramı içerisine giren ve bu kavramın yön verdiği çalışma ve programlar, meşrudur. Bu ilkenin uygulandığı sistemde; şirk, zulüm, haksızlık... Yoktur. Çünkü hayatın yönlendiricisi, Yüce Allah'tır ve onun kanunlarında insanlar için kurtuluş vardır. "La ilahe illallah" kapsamına girmeyen sistemlerde, "hâkimiyet, millettir" sözü, İslam'ın kabul etmediği bir ilkedir; çünkü hayatın sahibi, halk değil, Yüce Allah'tır. (A. Çobanoğlu, *İslam'ın Anlaşılmasının Önündeki Engeller*, İhtar Yay, 1994)

Değerli yazarımız **Ali Kaçar**, "Şura ve Demokrasi" başlıklı makalesinde, aziz dinimiz İslam'ın kabul görüp önerdiği şura sistemi ile insanların nefislerinden türettiği karşıt düşünce, anlayış ve yaşayışları mercek altına alarak Müslümanların tercihlerinin ne olması gerektiğine dikkatleri çekiyor.

Sayımızın dosya konuları, "**Akletmek, Zikretmek ve İttika Etmek**". **Fatih Pala, Rûveyde Bera Pala, Sümeyye Demirci ve Taşkın Önel**; dosya konuları çerçevesinde düşüncelerini bizlerle paylaşarak sayımıza renk ve değer kattılar.

Ayrıca yazarlarımızdan; **Emrah Doğru**'nun, "İmanın Tadı", **Fatih Pala**'nın "Muhtar Emmi Reis Oldu da Ne Oldu?" başlıklı yazılarını, **Ali Kaçar**'ın yeni kitabı "Mayınlı Tarlada Konuşmak" üzerine ele alınan tanıtım yazısını ve **İsmail Ceylan**'ın "İsrail, Mescid-i Aksa'da Kendi Kıyametini Hazırlıyor" başlıklı çeviri çalışmasını okuyacaksınız.

Yine, **Genç Birikim Ankara** merkezin organizasyonu ile 16 Mart 2023 tarihinde çevrimizi olarak gerçekleşen **Cefai Demirel**'in "Dünyevileşme Serüvenimiz" başlıklı sunumunun ve **Ali Kaçar**'ın 9 Nisan'da Ankara'da organize edilen **Genç Birikim** genel iftar programında yaptığı konuşmanın metnini istifadenize sunuyoruz.

"**Müslümanlar için Tarih Bilincinin Önemi - Kurban**" dosya konulu 252. sayımızda buluşmak üzere Yüce Allah'a emanet olun.

Bu sayımızda...

- 3 **Şura ve Demokrasi**
Ali KAÇAR
- 12 **Zikir Yoksa Fikir Yok**
Taşkın ÖNEL
- 14 **Takvayı ve Muttaki Olmayı Uzaklarda Aramamalı**
Fatih PALA
- 17 **Muhabbetullah**
Sümeyye DEMİRCİ
- 19 **Ayırt Etmek İçin Akletmek**
Rüveyde Bera PALA
- 21 **İmanın Tadı**
Emrah DOĞRU
- 26 **İsrail, Mescid-i Aksa'da Kendi Kıyametini Hazırlıyor**
Dr. Adnan Abu AMER
- 29 **Genç Birikim Ramazan 2023 İftar Konuşması**
Ali KAÇAR
- 37 **Dünyevileşme Serüvenimiz**
Cefai DEMİREL
- 43 **Muhtar Emmi Reis Oldu da Ne Oldu?**
Fatih PALA
- 46 **"Mayınlı Tarlada Konuşmak" Kitabı Üzerine**
Genç BİRİKİM

genc BİRİKİM

Yıl: 22 Sayı: 251

**Sahibi ve Sorumlu
Yazı İşleri Müdürü**
Ali KAÇAR

Genel Yayın Yön.
Fatih PALA

Yazışma Adresi
Korkutreis Mah.
Yeşilirmak Cad. No:9/1
Çankaya - ANKARA

Yayın Türü
Yerel, Süreli

Yönetim Yeri
Korkutreis Mah.
Yeşilirmak Cad. No:9/1
Çankaya - ANKARA

Dizgi & Tasarım
Genç Birikim

Baskı
Strazburg Caddesi No : 31/17
Sihhiye - ANKARA
Telefon: 0 312 229 1881

Baskı Tarihi
11.05.2023

Değerli Okuyucularımız/Yazarlarımız,

Yazılarınızı Times New Roman karakteriyle 12 punto büyüklüğünde yazılmış olarak, sayfanın sağ, sol, üst ve alt boşlukları 2,5 cm, satır aralığı: tek ve iki yana yaslanmış olarak göndermenizi; yazılarınızın en az 2 en çok 4 sayfa olmasını, yazınız 4 sayfadan fazla ise 2 veya daha fazla olarak bölümlenmiş şekilde göndermenizi rica ederiz.

Abonelik Şartları: Yurtiçi abonelik için 1 yıllık abonelik ücreti olan 250 (ikiyüzelli) Türk Lirası'nı (Elden teslim fiyatıdır. Kargo ile teslim alacak abonelerimiz için kargo ücreti abonelere aittir.) "Mustafa SARICA Kuveyt Türk Katılım Bankası TR920020500009457261200001 IBAN No'lu" hesaba yatırmanız yeterlidir.

Dijital dergi aboneliği için yine aynı hesaba 1 yıllık abonelik ücreti olan 200 (İkiyüz) Türk Lirası'nın yatırılması yeterlidir.

web : <http://www.gençbirikim.net>
e-mail : gençbirikimdersisi@gmail.com

Şura ve Demokrasi

Ali KAÇAR
kacarali@hotmail.com

Şura konusu, Müslümanlar arasında neredeyse dört Halife döneminin sonlarından itibaren tartışılmaya başlanan bir konudur. Tartışma, sadece karar alma şekli yani Şura'da çoğunluğun mu, yoksa Şura sorumlusunun görüşü mü bağlayıcı olduğu çerçevesinde gerçekleşmemiştir. Hatta bazı dönemlerde istişare/şura, bütünüyle gündemden çıkarılmış ve adeta unutulmaya terk edilmiştir. Ne yazık ki bu tartışmalar, bugün de benzer

şekillerde devam etmektedir. Ayrıca Şura'nın uygulanması, kimlerden oluşacağı, Şura'yı meydana getirenlerden ne gibi şartların/özelliklerin aranacağı da tartışılan konuların arasında olmuştur. Ama ne yazık ki İslam'ın bütünüyle toplumsal hayattan uzaklaştırıldığı, bireysel hayatta da görünürlüğüne bile tahammül edilmediği 1923'ten sonra ise tamamen gündemden çıkarılmıştır. Bu durum, uzun bir

Son yıllarda bir de Şura-Demokrasi ya da daha genel anlamıyla İslam ve demokrasinin aynılığı ya da benzerliği tartışması eklenmiş; İslam'ın demokrasiyi reddetmediği kabullen(dir)ilmeye çalışılmıştır. İşin ilginç yanı, bu tartışmayı gündeme getirenlerin, düne kadar demokrasiyi küfür görüp reddedenlerin olmasıdır.

süre de devam etmiştir. Ancak 1950'li yıllardan sonra, bütün baskı, dayatma ve yasaklamalara rağmen halkın geleneksel de olsa İslam'la bağlara koparılamayınca, İslam'dan yararlanmak için içi boşaltılmış bazı İslam kavramlar yeniden gündeme getirilmeye başlanmıştır. Amaç, bu kavramlar vesilesiyle küstürülen, dışlanan Müslümanları, sisteme dayanak/payanda yapmaktır.

Allah adının anılmasının yasak olduğu, ezanın ve ibadetin Türkçe yapılma zorunluluğunun getirildiği bir dönemden Kur'an Kurslarının

açıldığı, ezanın yeniden Arapça okunmasının serbest bırakıldığı bir döneme geçilmesi halkın rejime olan tepkisini yumuşatmıştır. Oysa İslam ve Müslümanlar açısından değişen bir şey yoktu! Çünkü yeni iktidar -Demokrat Parti (DP)- döneminde de İslam'a talip olmak irticai faaliyetti ve asla müsaade edilmemekteydi. Zaten bu nedenle TCK'nin 163'üncü maddesi daha da ağırlaştırılmış ve 5816 sayılı M. Kemal'i

Korumu Kanunu çıkarılmıştı. Böylece Kemalizm şekil değiştirerek ve güçlenerek bütün korkunçluğuyla halk nezdinde yeniden neşv ü nema bulmuştur. Çünkü 'M. Kemal'i sevmek ibadettir' diyen Celal Bayar, C. Başkanı; CHP Milletvekili Adnan Menderes¹ ise Başbakan olmuştu.

Bu tartışmalara, son yıllarda bir de Şura-Demokrasi ya da daha genel anlamıyla İslam ve demokrasinin aynılığı ya da benzerliği tartışması eklenmiş; İslam'ın demokrasiyi reddetmediği kabullen(dir)ilmeye çalışılmıştır. İşin ilginç yanı, bu tartışmayı gündeme getirenlerin, düne kadar demokrasiyi küfür görüp reddedenlerin olmasıdır.

Elbette bu kabullenilme, akşamdan sabaha gerçekleşmiş bir kabullenme değildi. Süreç içerisinde, bazen baskılarla/darbelerle bazen de dünyevi menfaatlerle² bu kabulleniş sağlanmış-

1 Adnan Menderes (Tam adı Ali Adnan Ertekin Menderes) 1931 yılındaki erken seçimde aday olmadığı halde M. Kemal tarafından aday listesine konmuş ve milletvekili seçilmiştir. Menderes, 1935, 1939 ve 1943 seçimlerinde CHP Aydın Milletvekili olarak aralıksız 14 yıl parlamentoda CHP grubunda görev yapmıştır.

2 Bu kabullenişte özellikle 28 Şubat postmodern darbesi ile iktidarların sundukları maddi imkanlar çok etkili olmuştur.

tır. Ancak buna rağmen bu durum, başlangıçta kısık sesle kapalı kapılar arkasında gündeme getirilmiş, ancak 1970'li yılların başından itibaren değişik isimler altında da olsa yavaş yavaş gün yüzüne çıkarılmayı çalışılmıştır. Önceleri ve halen suya sabuna dokunmayan, devlet ve yönetim talebi olmayan ılımlı/layt İslam ve daha sonraları İslam'la demokratik uygulamaların aynı/benzer olduğu, İslam'ın, demokrasiyi gerektirdiği ya da demokrasinin gelişmiş şeklinin İslam olduğu³ yoğun olarak gündeme getirilmeye başlanmıştır. Tek Parti döneminde baskıyla, zindanlarla, idamlarla yok edilmek istenen İslam, bu tartışmalarla, bireysel ve toplumsal hayatla bağları bütünüyle koparılmış yeni bir din anlayışı ile yok edilmek istenmiştir. Oysa konuşulan, gündeme getirilen, demokrasi ile benzer olduğu söylenen bu dinin, Allah'ın bize gönderdiği İslam'la isim benzerliğinin dışında hiçbir

3 Hayreddin Karaman, 1999 yılında Abant'ta yapılan hoşgörü toplantısında: Demokrasi "ulaşılması gereken hedef"tir dedikten sonra "İslam'ın devlet talebi vardır. Ama bu talep ve düşünce, çağdaş demokratik hukuk devletinden başka bir şey değildir. Ve bilmeliyiz ki üzerinde İslam devleti etiketi bulunan hiçbir devlet bu açıdan Türkiye'den önde değildir" diyebilmiştir. Daha geniş bkz; Ali Kaçar, Zirvedeki Mankurtlar, III. Bsk. Genç Birikim Yayınları, 2012, Ankara, s.163-164

benzerliği yoktu. Ama kitlelere, oluşturulan bu yanlış ve uydurulan din algısıyla içinde yaşanan gayri İslami sistem benimsetilmeye çalışılıyordu. Bu amaçla dernekler, partiler kurulmuş, kontrolden çıkma temayülü gösteren kesimler, bazen 163'üncü madde⁴ -daha sonra da 312'nci madde- ile bazen de darbelerle susturulmaya çalışılmaktaydı.

Bu tür tartışmalar, genellikle seçimlerin yakın olduğu ya da Müslümanlara baskının yoğun olduğu dönemlerde demokrasiyi sığınılacak güvenli liman olarak görenler tarafından gündeme getirilmiştir. Bir zamanlar, diyanetten de sorumlu devlet bakanı Prof. Dr. Mehmet Aydın,⁵ Abant Konsili toplantısından sonra kendisiyle yapılan bir röportajda demokrasiyi görünürde kabul edenlere "demokrasi münafığı" demişti. İslami literatürde münafığı biliyoruz ama demokrasi münafığını da bu vesileyle öğrenmiş olduk.

Gerçekten nevezhur "demokrat Müslümanların(!)" söylediği ve iddia ettiği gibi İslam'la demokrasi bağdaşır mı? İslam'ın temel ilkelerinden olan 'Şura' zaten demokrasi demek miydi? Bu ve benzeri konular, özellikle de son yıllarda çokça tartışılmaya başlanmıştır. İşin ilginç yanı ise bunu tartışan ve kabul ederek başkalarının da demokrat olmaları için çaba sarf edenlerin çok kısa bir süre öncesine kadar demokrasiye küfür diyenlerin olmasıdır. Oysa düne kadar bunların çoğu hatta tamamına yakını demokrasi ayrı, İslam ayrı ve birbirine benzemez iki ayrı dindir; İslam hak, demokrasi ise batıl dindir, demektedir. Doğru olan da buydu, çünkü İslam esasları itibarıyla asla değişmeyen ve sadece hak olan dindir; dolayısıyla demokrasi dâhil hiçbir beşerî ideoloji/dinle bağdaşması, uzlaşma içerisinde yan yana, birlikte bulunması

4 TCK'nın 163'üncü Maddesi: "Laikliğe aykırı olarak, Devletin sosyal veya ekonomik veya siyasi hukuki temel düzenini, kısmen de olsa dini esas ve inançlara uydurmak amacıyla cemiyet tesis, teşkil, tanzim veya sevk ve idare eden kimse sekiz yıldan on beş yıla kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılır. Böyle cemiyetlere girenler ya da girmek için başkalarına yol gösterenlere beş yıldan on iki yıla kadar hapis cezası verilir" şeklindeydi ve 1991 Yılında Turgut Özal döneminde yürürlükten kaldırıldı, yerine daha ağır hükümleri taşıyan Terörle Mücadele Kanunu ve TCK'nın 312'nci maddesi getirildi.

5 Can Dündar, Mehmet Aydın'ın, M. Kemal'in dinin özüne dokunmadığını görüşünün doğru olmadığını, M. Kemal'in dinin özüne dokunduğunu söyleyen sözleri için bkz; Kaçar, age. s.165-167

asla mümkün değildir.

İslam'ın Temel İki Kaynağı

Bilindiği gibi İslam'ın iki temel kaynağı bulunmaktadır; bu kaynaklardan birisi Allah'ın kitabı Kur'an-ı Kerim, diğer ise Resulullah'ın Sünneti'dir. Bu iki kaynak da -esaları yönünden- Müslümanlar nezdinde, kıyamete kadar zamanın ya da konjonktürün değişmesiyle herhangi bir değişikliğe uğramadan geçerliliğini koruyarak devam ettirecektir.

İslam, beşerî aklın hikmetini bilemeyeceği ibadetle ilgili/taabbudi konularda kesin ve detaylı hükümler koymuş, buna mukabil insanın aklıyla idrak edebileceği dünyevi konularda genel prensipler sunmakla yetinmiştir. Böylece insanlar, zaman ve zemine göre karşılaştıkları problemlerini rahatça çözsünler, maslahat ve menfaatlerini gerçekleştirecek şekilde davranabilsinler. Zaten 'Kitapta hiçbir şeyi eksik bırakmadık'⁶ diyen Rabbimiz, ihtilaf esnasında nereye ve kime başvuracağımızı da⁷ bize açıkça bildirmiştir.

Şayet problemlerin çözümü için bu iki kaynaktan ya da birisinde hüküm varsa, hoş gitse de gitmese de bu hükme tabi olunacaktır.⁸ Eğer bu iki kaynaktan da karşılaşılan problemlerin çözümü için bir hüküm yoksa o zaman, bu problem Kur'an ve Sünnet'in ruhuna uygun olarak istişare yöntemiyle ya da içtihadla çözülmeye çalışılacaktır. İslam, istişarede, tek kişinin görüşüne boyun eğmek yerine, yetkili/ehil kişilerin görüşlerini dinlemeyi ve bu görüşlerin içinde en isabetli olanını seçmeyi emretmektedir.

Bu nedenle Şura, İslami yönetimde başvurulan önemli prensiplerden birisidir. Bu, hem Allah'ın emri hem de Hz. Peygamberin hiç vazgeçmediği uygulamasıdır. Bu nedenle, şura/istişare, Müslüman yöneticilerin de asla vazgeçmemeleri gereken temel ilkelere dendir. Ama ne yazık ki ilk dönemlerin sonlarından itibaren bu ilkenin uygulanmasında sıkıntılar yaşanmış

6 En'am, 6/38; Bu ayette bahsedilen Kitabın, Levh-i Mahfuz'daki Kitap olduğu söylenmiştir.

7 Nisa, 4/59

8 Ahzab, 33/36; Nisa, 4/65

ve zaman zaman da terk edilmeye başlanmıştır. Oysa Hz. Peygamber'in istişare etme yükümlülüğü olmamasına rağmen, 'örneklik' teşkil etmesi açısından her aşamada istişarelerde bulunmuştur.⁹ Ebu Hureyre'nin (ra), "Ben Resulullah'tan daha fazla arkadaşlarıyla istişare eden hiçbir kimse görmedim"¹⁰ demesi de Hz. Peygamberin bu konudaki hassasiyetini göstermektedir. Oysa Peygamber'e vahiy gelmekte, vahiy gerekli yönlendirmeleri yapmakta ve çözüm yollarını göstermekte idi. Ama buna rağmen Rabbimiz, sahabe ile istişarede bulunmasını -gelecek nesillere örneklik teşkil etmesi açısından- emretmiştir.¹¹ Bu emrin aksine yani "istişare yapmaksızın işleri yürütmeye çalışmak, sadece cahillik değil, Allah'ın nizamına karşı gelmektir de!"¹² denilmiştir. Çünkü ancak istişare ile işlerin güzel neticelere varması, siyasi, hukuki, içtimai, askerî vs. bütün alanlarda problemlerin çözülmesi mümkün olacaktır. Kişi ne kadar akıllı, zeki ve tecrübeli bulunursa bulunsun, Cenâb-ı Hakk'ın Kur'an-ı Kerim'inde işaret ettiği ve faillerini övdüğü müşavere esasına uygun hareket etmedikçe, faydalı sonuçlara ulaşması ve problemlerini güzel bir şekilde çözümlemesi pek mümkün değildir. Zira Hz. Peygamber (as), akıl ve zekâ yönüyle insanların en mükemmeli iken Allah, ona bile müşavereyi/istişare etmeyi emretmiştir.

Allah'ü Teâlâ tarafından istişarenin emredilmiş olması konunun önem ve ehemmiyetini de göstermektedir. Bu, istişare yapılırken hiç hata olmayacaktır anlamına gelmez. Hata olur ama az olur. Çünkü hatasızlık, sadece Allah'a mahsustur. Meselelerin çözümünde ancak birçok fikir bir araya gelirse, mükemmel veya nispeten doğru bir çözüm elde edilebilir. Bu surette, sorumlu kimselerin üzerindeki sorumluluk yükü de hafifler ve sorumluluk müşterek bir hale gelmiş olur.

Şura Nedir?

9 http://isamveri.org/pdfdrq/D01949/2007_27/2007_27_YARGICIA.pdf

10 Tirmizi, Kitabu'l-Fiten, Bab: 78, Hadis no: 2266

11 Al'î İmran, 3/159

12 Mevdudi, Tefhimu'l-Kur'an, Yeni Şafak/İnsan Yayınları, 2, bsk. c.5, İstanbul, s.244-245

Şura, İslam'da önemli kavramlardan birisidir: 'Müşavere, meşvere, meşvûre, meşûre, istişare aynı kökten türemiştir. Şûra, Arapça 'şe-ve-re' kökünden türemiş, çok yönlü anlamları olan bir kelimedir. Fiil kalıplarının değişimi ile beraber: Bineği satışa sunma, gücünü denemek için koşturma, sınama, balı petekten çıkarma,¹³ bir konuda başkasının görüşünü alma vb. anlamları alır. Kullanıldığı siyasi literatürde ise herhangi bir meselede muhtelif görüş ve bakış açılarının ehline sunularak, sonuçlardan en verimli ve uygununu elde etmeye çalışma anlamında kullanılmaktadır.¹⁴

Şura, "hakkında nas bulunmayan bir mesele hususunda bilgili, tecrübeli ve dürüst insanlarla fikir teatisinde bulunmak ve bu yolla en isabetli görüşü ortaya çıkarmak" anlamına gelmektedir. Bu şuranın nasıl ve kimlerle yapılacağına dair Kur'an'da net bir açıklama yoktur. Bunun tafsilatını Hz. Muhammed'in (as) ve ashabın tatbikatlarından öğreniyoruz.¹⁵

İstişare, hakkında nass olmayan konularda ya da nass varsa o nassın nasıl uygulanacağı ile ilgili olarak yapılabilir. Hakkında nass olan konularda asla istişare yapılamaz. Danışıp işaret ve görüş almak anlamına gelen müşavere, şivâr, meşvûre, meşvere(t), meşûre, istişare hepsi aynı kökten türemiş kelimelerdir. Toplanıp meşveret eden, istişare eden cemaate de -yukarıda da belirtildiği gibi- şura denir.¹⁶

Şura ile ilgili birbirine yakın farklı tanımlar da yapılmıştır: Şura kelimesi, belli bir konuda fikir teatisi, bu fikrin doğru olup olmadığının araştırılması, iyi ve kötülüğünün tespiti için başkasının düşüncesini öğrenmek anlamına gelir.¹⁷

Bir başka anlatımla şura ve meşveret; ida-

13 "Şurtu'l-'asele» cümlesi de "Balı kovandan çıkardım" anlamına gelmektedir.

14 <https://kuran.diyaret.gov.tr/tefsir/%C3%82l-i%20%C4%B0mr%C3%A2n-suresi/452/159-ayet-tefsiri>

15 http://isamveri.org/pdfdrq/D01949/2007_27/2007_27_YARGICIA.pdf

16 Elmalılı M. Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'an Dili, Azim Dağıtım, 2. c. İstanbul 2007, s.503; İslam ve Siyasi Durumumuz, Pinar Yayınları, İstanbul 1982, s.189

17 Mahmud Babilli, Şura, Fikir Yayınları, İstanbul 1977, s.51

reci mevkiinde bulunan sorumlu kimselerin meseleler hakkında karar vermeden önce o hususta lehte ve aleyhte ne gibi görüşler olduğunu tespit etmeleri, meşverete ehil olan kimselerin görüşlerini öğrenmeleri demektir.¹⁸

Merhum Şehid Abdülkadir Udeh ise şura ile ilgili şöyle demektedir; "Şura, imandan olduğuna göre, şura'yı terk eden bir toplumun da imanı kemal bulmaz. Sağlıklı bir şura uygulaması olmayan bir toplumun üyeleri tam anlamıyla Müslüman olamazlar."¹⁹

İstişare ile içtihadın sahası aynıdır. İkisinin de konusunu, Kur'an ve Sünnetin açıkça beyan etmediği konular teşkil etmektedir.

İbn Teymiyye, "İdareciler istişareden muaf olamazlar. Çünkü Allah, onu peygamberine emretmiştir" demektedir.²⁰

Şura'nın/İstişarenin Önemi

Kur'an-ı Kerim'de, şura ayetini taşıyan surenin ismi de "Şura"dır. Bu surede geçen ayet şöyledir: "Rablerine icabet edenler, namazı dosdoğru kılanlar, işleri kendi aralarında şura ile olanlar ve kendilerine rızık olarak verdiklerimizden infak edenler."²¹ Mufessirlerin cumhuru, bu âyet-i kerimenin Mekke'de inzal buyurulduğunu belirtmişlerdir. Dolayısıyla İslâmî bir devletin; henüz gündemde olmadığı hatta Müslümanların sayı ve güç olarak imkânsızlıklar içinde bulunduğu bir zaman ki bunların işleri aralarında müşâvere iledir, denilerek mü'minler övülmüştür. Âlemlere rahmet olarak gönderilen

Din, insan hayatını düzenlemek amacıyla konulan kurallar bütünü olarak tanımlanmaktadır. Demokrasinin de böyle bir iddiası olduğuna göre, demokrasi de ve bu iddada olan bütün izm'ler de birer dindir. Ancak-beşer aklının ürünü- bu dinlerin tamamı batıldır ve Allah tarafından asla kabul edilmeyecektir. Hatta ahirette hüsrana uğrayanlardan olacaklardır.

Peygamber Efendimiz (sav): "Biliniz ki Allah ve Rasûlü müşâvereden muhakkak mustağnîdirler. Fakat Allahû Teâlâ, müşâvereyi benim ümmetime bir rahmet kıldı. Mü'minlerden her kim istişâre ederse doğrudan mahrum olmaz. Her kim müşâvereyi terk ederse hatadan kurtulamaz"²² buyurmuştur.

Mü'minler, herhangi bir mesele ile karşılaştıkları zaman; önce o mesele ile ilgili kat'i nass bulunup bulunmadığını araştırmak mecburiyetindedirler. Eğer kat'i nass mevcut ise işittik ve itaat ettik demeleri farzdır. Eğer kat'i nass mevcut değil ise ilim ve takva sahibi kardeş-

leriyle müşâvere etmeleri gerekir. Zira Hz. Said b. Müseyyeb'den (ra) rivâyet edildiğine göre; Hz. Ali'nin (ra), "Kat'i nass bulunmayan meselelerde nasıl hareket edeceklerine" dair suali üzerine Resûl-i Ekrem'in (sav): "Mü'minlerden ilim ve takva sahibi olanları toplayıp istişare ediniz. Bir kişinin reyine göre hükmetmeyiniz"²³ buyurduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla hakkında kat'i nass bulunmayan meselelerde; ilim, ihtisas ve takva sahibi mü'minlerle müşâvere etmek ve şûrâ yoluyla meseleleri çözmek bir vecibedir.

Mevdudi, bu ayetin tefsirinde İslâm'ın istişareye niçin önem verdiğini şöyle değinmektedir:

a) Şayet bir mesele, iki ya da ikiden fazla kimseyi ilgilendiriyorsa ve buna rağmen söz konusu mesele hakkında bir kişi karar verirse, diğerlerine haksızlık etmiş olur. Dolayısıyla ortak yapılan bu işte hiç kimsenin kendi keyfine göre karar vermeye hakkı yoktur.

b) Şayet bir kimse, ortak çalışmalarda sorunu kendi başına göre halletmeye çalışıyorsa,

18 Geniş bilgi için bkz; Abidin Sönmez, Şura ve Resulullah'ın Müşâveresi, İnkılâb Yay., İstanbul, 1984, sh.17-19

19 İslam ve Siyasal Durumumuz, Pınar Yayınları, İstanbul, tarihsiz, s.187

20 <http://www.gençbirikim.net/m-ali-furkan-islamda-sura-ve-istisare/>

21 Şura, 42/38

22 <https://islamiyontem.net/kitaplar/Ansiklopediler/kavramlaransiklopedisi/Sura-istisare/51.htm>

23 Sîret Ansiklopedisi, İst. 1988, İnkılâb Yay., I/384

bilinmelidir ki onun böyle davranmasının ardındaki neden ya kendi çıkarlarıdır ya da o şahıs kendisini herkesten üstün görerek başkalarını aşağılamaktadır. Oysa ahlâk bakımından bu iki neden de kötüdür ve bir mü'min bu iki çirkin özellikten beridir.

c) Bir iş, şayet başkalarının hak ve çıkarları ile ilgili ise o iş hakkında karar vermek çok büyük bir sorumluluğu müdrük olmayı gerektirir. Kalbinde Allah korkusu olan bir kimse, bu yükü yalnız başına taşımayı katiyetle istemez. Aksi bir davranış yani böylesine bir sorumsuzluk, ancak kalbinde Allah korkusu olmayan ve ahirette vereceği hesaba aldırılmayan kimseler tarafından yapılır.

Bu üç hususa dikkat edecek olursak; şayet istişarenin İslâm'ın ahlâkî yapısının temel taşı olduğunu ve ondan (istişareden) kaçınmanın İslâm'ın tahammül edemeyeceği derecede bir ahlâksızlık olduğunu müşahede ederiz. İslâm, büyük veya küçük her işte istişare ile karara varmayı emreder.²⁴

Sahih olan bir hadiste belirtildiği üzere Peygamberimiz şöyle buyurmuştur: "İstişare, pişmanlığa karşı bir kaledir." Ve Muhammed Abdulkadir Ebu Faris'in ifadesiyle "İstişare, sorumluluğun dağıtılmasıdır." İstişarenin bu faydası, Müslümanların sosyal hayatına can verecek nitelikte önemlidir. Çünkü bu fayda sorumluluğun dağıtılmasını sağlamakla birlikte bir kişinin ya da grubun günah keçisi ilan edilerek toplumun ayrışmasının ve kutuplaşmasının önüne geçmekte, tefrikaya panzehir olmaktadır.²⁵

Demokrasi, Beşer Aklının Ürünü Bir Dindir!

Din, insan hayatını düzenlemek amacıyla konulan kurallar bütünü olarak tanımlanmaktadır. Demokrasinin de böyle bir iddiası olduğuna göre, demokrasi de ve bu iddiada olan bütün izm'ler de birer dindir. Ancak -beşer aklının ürünü- bu dinlerin tamamı batıldır ve Allah tarafından asla kabul edilmeyecektir. Hatta

²⁴ Mevdudi, age. s.245

²⁵ <https://www.muhammedbalci.com/hukukdunyasi/makaleler/birikimler/579.pdf>

ahirette hüsrana uğrayanlardan olacaklardır.²⁶ Çünkü Allah indinde din, tekdir; o da İslâm'dır.²⁷ Demokrasinin ülkeden ülkeye hatta -neredeyse- kişiden kişiye göre değişen 300'den fazla tanımının olduğu söylenmektedir. Yunanca bir kelime olan demokrasi, "halk" kelimesinin karşılığı olan "demos" ile "iktidar, hâkimiyet ve hükümet etmek" anlamlarına gelen "kratos" kelimelerinden meydana gelen bir kelimedir. Demokrasinin en yaygın olarak bilinen tanımı ise 'halkın egemenliği, halkın kendi kendisini yönetmesi' şeklindedir. Bu tanıma göre demokrasinin temel iki esası bulunmaktadır. Bu esaslar;

1. Egemenliğin halka ait olması,

2. Bütün yetkilerin kaynağının halkta olmasıdır.

Ancak gerek batılı ülkelerde ve gerekse içinde yaşadığımız ülkede demokratik uygulamalara/pratiklere baktığımızda demokrasinin -herhalde- en gerçekçi tanımı şöyle yapılabilir; "Küçük bir azınlığın -elitist, jakobenist, kapital/sermaye sahibi azgın bir azınlığın- çoğunluğu yönettiği bir yönetim şeklidir."

Demokrasi, Batı kaynaklıdır, heva ve hevesin ürünüdür. Demokrasi düşüncesinin Avrupa'da gündeme ge(tiri)liş nedeni, kilisenin, din adamlarının ve kralların halk üzerinde, ilahi bir hak olarak din adına kurdukları baskıyla, zorla ve acımasızca devam ettirdikleri dinsel otoriter yönetimleridir. İşte demokrasiyi savunanlar, egemenliğin/hâkimiyetin halkın hakkı olduğu iddiasıyla, var olan bu baskıcı ve dinsel totaliter yönetimlere karşı çıkmak istemişlerdir. Bu anlayış, bugünkü anlamıyla 1789 Fransız ihtilalından sonra Batılı ülkelerde kabul görmeye ve dolayısıyla da yayılmaya başlamıştır. Demokrasinin yayılmasıyla halklar üzerinde kilisenin ve din adamlarının baskısı azalmışsa da, bu defa halkın üzerinde başka bir gücün; bir avuç sermayedar/kapitalistin baskısı artmaya başlamıştır.

Demokrasilerde 'egemenlik kayıtsız ve şartsız millete' ait olduğu iddia edilmektedir. Oysa bu

²⁶ Al'i İmran, 3/85

²⁷ Al'i İmran, 3/19

iddia, içi boş bir yalandan, bir aldatmacadan ibarettir. Çünkü demokrasi ile yönetilen ülkelerde, hâkimiyet hakkı, hiçbir zaman ve hiçbir ülkede, halka ait olmamıştır. Her zaman egemenlik/hâkimiyet hakkı, küçücük bir azınlığın; sermayedar/kapitalist, elitist bir grubun elinde olmuştur ve halen de olmaya devam etmektedir. İbn Haldun, Mukaddimesi'nde, hâkimiyeti, "kişinin elinin üzerinde veya elinin üstünde; elinden yukarıda bir başka elin olmamasıdır" şeklinde tanımlamaktadır. Demokrasilerde ise hâkimiyet hakkı, sadece halka ait olduğu iddia edildiğine göre bundan, halkın iradesinin üzerinde hiçbir şekilde ve hiçbir zaman başka bir otoritenin/gücün kabul edilmeyeceği anlaşılmaktadır. Yani demokrasilerde halkın iradesi, otoritenin/gücün yegâne kaynağı olduğu gibi, teşriinin de yegâne kaynağı olduğu kabul edilmektedir. Bu ise halkın ilahlaştırılması anlamına gelmektedir. Çünkü kanun/hüküm/şeriat koymak, Rabblıkla/İlahlılıkla ilgili bir konudur. Yani kim kanun koyuyor ve hâkimiyet hakkının kendisinde olduğunu iddia ediyorsa aslında o, ilahlık ve rabblık iddiasında bulunuyor demektir.

Şura, Demokrasi ile Eş Anımlı mıdır?

İslam, Allah tarafından bütün peygamberlere gönderilen vahyin ortak adıdır: Allah nezdinde Hak ve tek dindir (Al'î İmran, 3/19, 85; Maide, 5/3).

Şura, İslami bir kavramdır ve gerek toplumsal hayatta ve gerekse ülke yönetiminde çok önemli işlevi/fonksiyonu bulunmaktadır. Şura'nın alanı, hakkında nass olmayan konulardır ya da hakkında nass olan konuların uygulama şekli ile ilgilidir. Buna da içtihad denir. İctihad, Kur'an ve Sünnet'e aykırı olmaz.

***Demokrasilerde ise meşru-
iyetin kaynağı halkın iradesinin temsilcilerinin oluş-
turduğu parlamentolardır.
Kanunlar, parlamento tara-
fından çıkarılır ve yürürlüğe
konulur. Bu parlamentolar
nezdinde Allah'ın hüküm-
lerinin geçerliliği yoktur.
Helal ve haramın ya da genel
olarak meşruiyetin sınırları
parlamentodaki çoğunluk
belirler. Allah'ın haram kıl-
dığı bir şeyi parlamento he-
lal, helal saydığını da haram
sayabilir.***

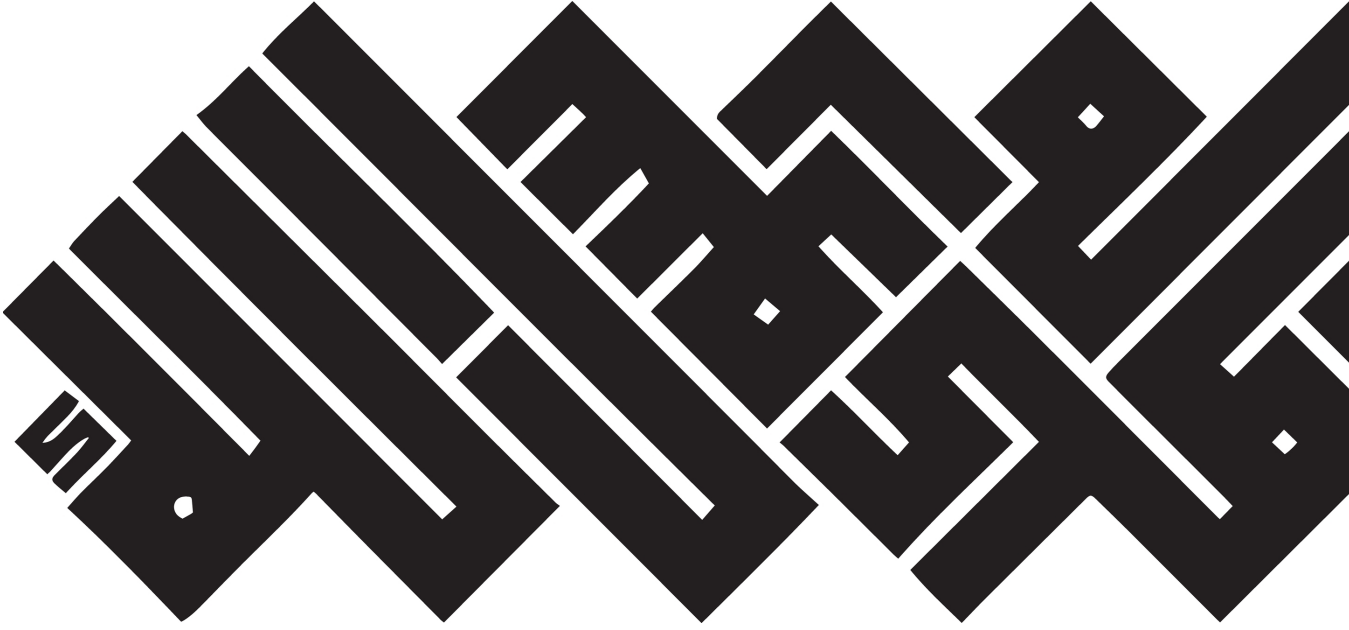
Aksi halde o içtihad/görüş İslami anlamda asla kabul edilemez.

İslam'ın demokrasi dâhil hiçbir beşerî sistemle uzlaşması mümkün değildir. Çünkü İslam, tamamen İlahi vahye dayanır, beşerî sistemler ise beşer aklına dayanır. Oysa beşerî yaratıcı da Allah'tır. Dolayısıyla beşerin ihtiyacını, onu mutlu edecek sistemi de en iyi bilen Allah'tır. İlahi vahye dayanan sistemle, beşer aklının ürünü olan hiçbir sistem mukayese dahi edilemez. Ancak son yıllarda İslam'ı ve İslami bir prensip/ilke olan 'Şura'yı demokrasi ile aynı imiş ya da birbirinin zıddı değilmiş gibi İslam'la uzaktan yakından

ilgisi olmayan görüşler ortaya atılmaktadır. Kompleksli ve hasta ruhlu bazıları tarafından hiç eğmeden bükmeden hatta "ama/fakat" bile demeden bu asılsız iddiayı gündeme getirmişler ve ısrarla getirmeye de devam etmektedirler. Arada bariz farklar olmasına rağmen dünyevileşmenin getirmiş olduğu sakat anlayıştan dolayı taraftar da buluyorlar. Oysa:

1. İslam, vahye dayalıdır. Sadece bireysel hayatı değil toplumsal hayatı da düzenlemek amacıyla hükümler koymuştur. Dolayısıyla İslam, sadece namaz, oruç, hacda değil, siyasette, ekonomide, hukukta da kural koyan ve uygulama getiren bir dindir.

Demokrasi ise batı kaynaklı olup beşer aklının ürünü olan bir sistemdir. Zamana yere ve konjoktüre göre değişebilir, yeni şekiller alabilir. Çünkü sabitesi yoktur. Güçlüden/sermayeden yanadır. Daha doğrusu kapitali elinde bulunduran çevreler/güçler tarafından ve onların menfaatlerine göre şekil alır. 'Egemenliğin halka ait olması' ve 'bütün yetkilerin kaynağının halkta olması' gibi iddiaları vardır ama bu, bir ütopya olup hiçbir zaman gerçekleşmemiştir ve gerçekleşmesi de mümkün değildir.

2. İslam'da, hâkimiyet kayıtsız şartsız yalnızca Allah'a aittir. Bu, İslam akidesinin mutlak bir gereği ve sonucudur. Hüküm koymak da Allah'a has bir yetkidir. Başkalarının bu konuda herhangi bir ortaklığı ve yetkisi de yoktur. Hiçbir kimsenin Allah ile birlikte hüküm koyması söz konusu değildir. O, hükmüne hiçbir kimseyi ortak etmez.²⁸ Hiç kimse de Allah'a ve Rasulü'ne rağmen hüküm koyamaz. Allah ve Resulü herhangi bir konuda hüküm vermiş ise kadın ve erkek hiçbir mü'minin o konuda başka bir şeyi/hükmü tercih etme hakkı da yoktur.²⁹ İhtilaflarda çözüm için başvurulacak yegâne mercii de yine Allah ve Resulü'dür.³⁰ Bu ihtilafalarda Resulün verdiği bir hükme, içlerinde herhangi bir sıkıntı duymaksızın ve tam bir teslimiyetle, teslim olunmadığı takdirde, iman etmiş de olunamaz.³¹ Çünkü hüküm, yalnız Allah'a ait olduğu gibi ibadet de sadece Allah için yapılır.³²

3. İslam'da, meşruiyetin kaynağı ilahi vahiydir. Yani bir şeyin meşru olup olmadığının

28 Kehf, 18/26: "Yoksa onların birtakım ortakları mı var ki, Allah'ın izin vermediği şeyleri, dinden kendilerine teşri' ettiler (bir şeriat kıldılar)? Eğer o fasıl kelimesi olmasaydı, elbette aralarında hüküm (karar) verilirdi. Gerçekten zalimler için acı bir azap vardır" (Şura, 42/21).

29 Ahzab, 33/36

30 Nisa, 4/59

31 Nisa, 4/65

32 Yusuf, 12/40; Fatiha, 1/5

sınırlarını Allah (cc) tespit eder. Ancak O, emir ve hükmü koyabilir, helal ve haramı O, tayin edebilir. Allah'ın hükmünün dışında kalan bütün hükümler cahili hükümlerdir ve bu hükümleri kabul etmek, hüküm koyanları Allah'a şirk koşturmak ile aynı anlama gelir.³³

Demokrasilerde ise meşruiyetin kaynağı halkın iradesinin temsilcilerinin oluşturduğu parlamentolardır. Kanunlar, parlamento tarafından çıkarılır ve yürürlüğe konulur. Bu parlamentolar nezdinde Allah'ın hükümlerinin geçerliliği yoktur. Helal ve haramın ya da genel olarak meşruiyetin sınırları parlamentodaki çoğunluk belirler. Allah'ın haram kıldığı bir şeyi parlamento helal, helal saydığını da haram sayabilir.

4. İslam nazarında, hâkimiyet hakkının tespitinde, helal ve haramı tayin etmede, kanun ve şeriat vaz' etmede, çoğunluğun/çok olmanın ya da halkın iradesinin belirleyiciliğinin hiçbir anlamı ve önemi yoktur. Bütün insanlık şirk koşa "ben Müslüman'ım" diyen bir kimse, tek başına da kalsa, asla şirki mazur göremez, gösteremez. Çünkü bilir ki Allah'ı Teâlâ diğer günahları affetse de şirki asla affetmeyecektir.³⁴

Demokrasilerde ise esas olan çoğunluğun görüşüdür. Tek belirleyici -bir ütopya/hayal da

33 Maide, 5/50; En'am, 6/57; Yusuf, 12/40, 67; Kasas, 28/70, 88

34 Nisa, 4/48, 116

olsa- helal ve haramın sınırları çoğunluğun görüşüne göre belirlenir. Çoğunluk, Allah'ın haram kıldığı zinayı, içkiyi, kumarı, faizi meşru/helal, Allah'ın helal kıldığı hicabı, nikâhı vb. diğer helal olan şeyleri ise yasaklayarak haram kılabilir. Çünkü demokrasilerde tek belirleyici unsur, -güya- halkın iradesidir.

5. İslam Dini ile demokrasi dininin uzlaşması, barışık bir şekilde bir arada yaşaması asla mümkün değildir. Çünkü demokrasi ayrı bir din, İslam da ayrı bir dindir. "Sizin dininiz size, benim dinim de bana" (Kafirun, 109/6) ayeti, şirke uzlaşmayı, onunla bir arada yaşamayı kesinlikle yasaklamıştır. Tevhid ve şirkin ayrı birer din olduğunu belirten şehid Seyyid Kutub, bu ayetle ilgili olarak şu önemli tespiti yapmaktadır: "Hiç şüphesiz cahiliye cahiliyedir, İslam da İslam. Aralarında derin farklar vardır. Tek çare, bütünüyle cahiliyeden sıyrılmak ve yine bütünüyle İslam'a girmektir. Tek yol, içindeki bütün özellikleri ile cahiliyeden ayrılmak ve bütün özellikleri ile İslam'a göç etmektir. Düşüncede, sistemde ve uygulamada tamamen ayrı. Bu, ortak noktalarda buluşmaya asla müsaade etmeyen bir ayrılıktır. Yardımlaşmayı imkânsız kılan bir farklılıktır. Ne zaman cahiliye taraftarları bütünü ile cahiliyeden İslam'a geçerlerse o zaman sona erer. Yama yapmak yok. Orta yolda çözüm arama yok. Yolun ortasında buluşma yok. Cahiliye istediği kadar İslam

lam kılığına bürünsün. İsteddiği kadar İslam'ın adını kullansın."

Netice olarak; Bir Müslüman, İslamcı demokrat olamayacağı gibi, demokratik Müslüman da, layt, ılımlı, liberal, sosyalist ve faşist Müslüman da olamaz. Çünkü bu isimlerle İslam'ın yan yana gelmesi, uzlaşması, bir arada bulunmayı kabullenmesi asla mümkün değildir. Dolayısıyla "ben Müslüman'ım" diyen bir kimşenin de demokrat olması ya da demokratik bir sistemi kabul etmesi de söz konusu olamaz. Çünkü İslam, vahyin; demokrasi ise seküler, din dışı bir anlayışın şekillendirdiği bir toplumu öngörür. İslam, kanun/hüküm koyucu olarak Allah'ı görür iken demokrasiler ise beşer aklının egemen olduğu parlamentoları görür. İslam, helal ve haramın ölçüsü olarak vahyi esas alır; demokrasiler ise beşer aklını esas alır. O halde neden kendilerini İslam'a nispet eden kimi Müslümanlar, Müslüman isimlerinin önüne 'demokrat, liberal ve ılımlı' ya da radikal, fundamentalist gibi birtakım ekler ilave etmektedirler? Bunlar, ya Allah'ın kendileri için uygun gördüğü 'Müslüman' ismini yeterli görmüyorlar. Ya da bu tavırları, içerideki azgın azınlık karşısında bir kompleksten, bir kafa karışıklığından kaynaklanmaktadır.

Dosya:
"AKLETMEK, ZİKRETMEK VE İTTİKA ETMEK"

Zikir Yoksa Fikir Yok

Taşkın ÖNEL

Gözden irak olan, gönülden de irak olur. Görülmeyen, uğranılmayan, iki kelam edilmeyen kimse özlenmez olur bir zaman sonra, hayatlarımızda tuttukları yerler boşalır, artık hatırlanmaz olur. Vefa yoklarsa bazen belki bir iki anı canlanır zihnimizde, ondan öte bir kıpırdanma beklenmez. Göz görürse gönül de sever, göz görmezse sevmek için hiçbir şansı yoktur bireyin, canlının veya nesnenin. Allah'a olan muhabbet de böyledir. Zira Allah'ı görmemiz, imkânlar dâhilinde olan bir durum değildir. Fiziksel olarak göremediğimiz, herhangi bir diyalog kuramadığımız yaratıcıyı sevmemiz nasıl olacaktır peki? Evvela varlığı ile ilgili tereddütler, bilinmezlikler varsa onlar giderilmeli. Kâinatın her zerresinde mevcudiyeti gözlemlenebilen yüce Allah, göz ile değil de gönül ile, akıl ile

Basiret bağlanmışsa, gönül muhabbeti unutmuşsa âlemlerin rabbini görmek muhal olur, imkânsızlıklar dairesinde hapis kalır. Böyle olunca da burnunun ucunu dahi görmeyen, göremeyen birer nasipsize dönüşür fert. Kâinatın zerrelere dahi nüfuz etmiş olan yaratıcıdan bihaber yaşar, yaşamından da hiçbir anlam çıkaramaz, hayatına yön veremez, anlam katamaz.

görülebilmeli, varlığına can u gönülden şahadet edilmeli ki gözden uzak olmayan, her an yarattıkları ile birlikte olan, onları gözetten bir rab ile muhatap bulunduğu bilinmeli.

Basiret bağlanmışsa, gönül muhabbeti unutmuşsa âlemlerin rabbini görmek muhal olur, imkânsızlıklar dairesinde hapis kalır. Böyle olunca da burnunun ucunu dahi görmeyen, göremeyen birer nasipsize dönüşür fert. Kâinatın zerrelere dahi nüfuz etmiş olan yaratıcıdan

bihaber yaşar, yaşamından da hiçbir anlam çıkaramaz, hayatına yön veremez, anlam katamaz. Başiboş bir mayın gibi oradan oraya savrulur durur. Zikrinde her daim bulunmalı Allah, bulunmalı ki hatırından çıkmasın hiçbir zaman, muhabbeti daim olsun, kaim olsun. Gönül gözünün nazarında yalnız o bulunsun ki hayat, asıl anlamını bulsun yoksa yaşamak ne

içindir ki, ne anlamı vardır onsuz veya ondan uzak bir yaşamın?

Zikir, bir farkındalık aslında, "Seni göremiyorum ama varlığından haberdar ve minnettirim. Sen, beni bana veya başkasına bırakmadığın için hayatımda bir intizam var, rahmet var, yoksa darmadağın olurdu hayatım, zihnim, yüreğim." demektir. Fikri neyse zikri odur âlimin ya da zikri ne ise fikri o. Yüreğinde yer edinmeyen, dilinde de işi olmaz. O yüzden hep zikre layık olan tek varlıktır Allah. Zira o sadre şifadır, derde derman. Olmasaydı o, mahlûkat olmazdı, hayat yahut memat vücut bulmazdı.

Allah adın zikredelim evvela

Vacip oldur cümle işte her kula

Allah adını her kim ol evvel ana

Her işi asan ide Allah ana

Süleyman Çelebi

Her işin başında olmalı onun ismi. İşe her başladığımızda sebepleri de neticeleri de yaratan Allah'a, "Evet, senin farkındayım, sen yaratmasaydın şayet, ben başlamaya imkân bulamazdım." demeliyiz yoksa ebter olur her işin sonu. Bir netice hâsıl olmaz, olsa da hayrı bulunmaz.

Hayrı var edenden, hayır istemektir zikir, ona sığınmak, şerden emin olmaktır. Her işin başında onu anmanın en güzel şekli de bismillah'tır. "Bismillah her hayrın başıdır, biz dahi başlarken ona başlarız." diyen zatın farkındalığına sahip olan, hayatına anlam katacağı, lezzet verecektir elbette.

İşin başındaki zikir ile de bitmez mesele, ortasında fikir olmalıdır. İnsan, bilmelidir ki Allah adıyla başlamak rahmettir, marifettir ama onunla yetinmek olmaz. Her an zihninde; sebeplerin ve sonuçların, hayrın ve şerrin yaratıcısına yer vermelidir. Sebebi yaratmasaydı Allah; niyet de olmazdı, amel de. Sonuçları

yaratmasaydı Allah; hayır da olmazdı, şer de. Hayrı yaratmasaydı Allah; rahmet de olmazdı, ferahlık da. Şerri yaratmasaydı Allah, sabır da olmazdı, meyvesi de. Her durumda, Allah'ı zikretmek için onlarca vesile, onlarca mesele... Yani insan, sadece Allah'ı mı düşünecek, yok mudur başka meşgalesi? Elbette vardır ama her neyse meşgalesi, onu Allah ile birlikte anlamalı, anlamlandırılmalıdır. Zira hayatın yegâne sahibi, gayesi odur. Onunla başlamayan her söz kurudur, her iş bereketsizdir.

Her kelam, onunla başlayıp yine onunla bitmelidir. Her iş onda başlayıp onda bitmelidir. Zikrin mütemmim cüz'üdür fikir, fikir yoksa zikrin de bir anlamı kalmayacaktır. Öyle ya, adını andığımız yaratıcının zatını, muradını düşünmeden yola devam etmek, kuru bir laf ebeliği olmanın ötesine geçemez. Dilde adı olanın, fikirde de yeri bulunmalıdır ki söz mana kazansın, yapılan fiillerin bir gayesi bulunsun.

Müminin her işi Allah'ın rızasına uygun olmalıdır. Onu hatırlayarak işe başlamalıdır kul, yine onu düşünmeli, akli amacına uygun bir biçimde kullanmalıdır. Allah'ın zikriyle başladığında güne, yola; fikir eşlik etmeli yolculuğa, Allah yâr olmalı kula, rehber olmalı. Sonra zihnini ıslah etmeli, sakinleştirmeli, yola selametlemeli Allah tefekkürü.

Nihayete ulaştığında insan, menzile vardığında, nimete eriştiğinde bilmelidir ki yolu da neticeyi de yaratmasaydı Mevla, nihayeti olmazdı menzilin, sonu olmazdı amelin. Bereket, mağfiret eksik kalırdı daima. İşte sırf bu yüzden ki teşekkür ile taçlandırılmalı zikir ile başlanıp fikir ile devam eden her yol. Her amel, şükür ile son bulmalı. Zira övgüye de teşekkürde herkesten ve her şeyden daha layıktır Allah. Hamd, âlemlerin rabbi olan Allah'adır. Bu şuuru, bunu yapabilme gücü verdiği için, Allah'a sonsuz hamd u sena olsun.

Dosya:
"AKLETMEK, ZİKRETMEK VE İTTİKA ETMEK"

Takvayı ve Muttaki Olmayı Uzaklarda Aramamalı

Fatih PALA
fatihpalafatih@gmail.com

İman edenlerin kuşanmaları, üzerlerinden hiçbir vakit eksik etmemeleri, eksikliğini en büyük kayıp olarak görmeleri gereken konu ve kavramlardan birisi de takvadır, başka bir tabirle, muttaki olmaktadır. Bütün zamanların kurtuluş reçetesi olmayı hak eden takva, zamanımızda da önemini ve gereğini koruyor. Vahiyden ve Rasulullah'tan (sav) yüzyıllar boyu uzak kalmışlığımızın resmi odur ki; takva sancağını yere düşürmemiz demek, mevta haline bürünmemiz demektir. Ondandır, takva üzerinde durmak, kafa yormak, dirsek çürütmek ve onunla amel büyütme, bizlerin/müminlerin temel ödevlerindedir. Takvayı, bize, Kerim Kitabımız Kur'an ve biricik öğreticimiz/önderimiz/rehberimiz Rasul ve Nebi Hz. Muhammed (aleyhisselatu vesselam) öğretmiştir. Şu halde her ikisine de kulak vermek ve gösterdikleri takva yoluna can atmak durumundayız.

Düşün-Denge Yayınları'nın "Bilinç Serisi" olarak sunduğu mühim kitaplardan biridir Takva Bilinci. Hüseyin Kerim Ece, kavramlardan bir kavram, eylemlerden bir eylem olan takvayı, bu hacimli eserinde bize tanıtmaya, sevdirmeye çalışmış. Takvaya ve takvalı olmaya yönelik enine boyuna pek çok hususu bizlere öğreten

Takva Bilinci
H. Kerim Ece

çalışma, okuyucuyu başladığı halini, bitirdiği halinden farklı kılıyor. Aynı zamanda İslam'ın Temel Kavramları isimli ansiklopedik kavramlar çalışmasının da sahibi olan yazar, takva kav-

ramında olduğu gibi diğer tüm kavramları da böylesi özel çalışmalara konu edinse ne güzel olur! Ki Cihad Bilinci ve İnfak Bilinci eserleri bunlardandır Takva Bilinci'nden sonra gelen.

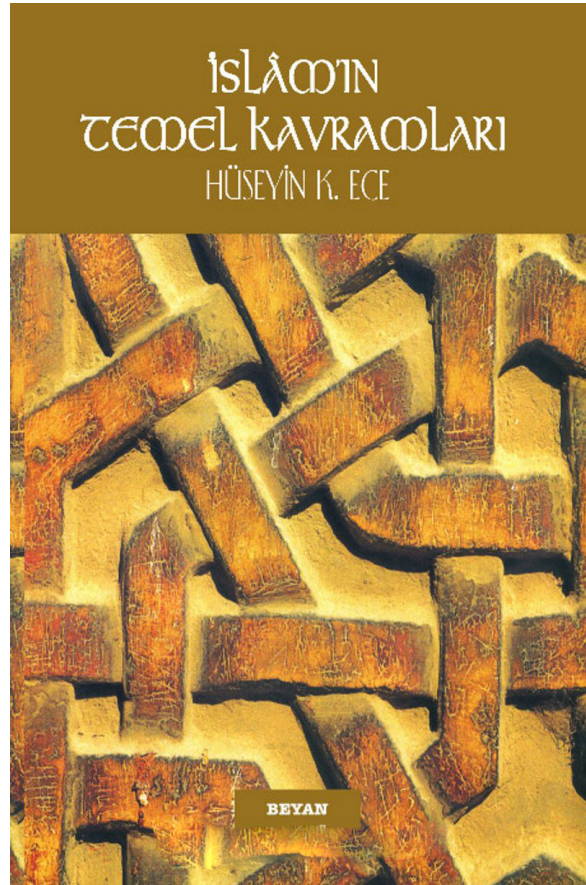
Takva Yolcularının En Tartışmasız Azığı Kur'an-ı Kerim

Eserinde, öncelikle bizimle takvayı tanıştırmaya yoluna gitmiş yazar. Kur'an gelmeden önce, Arapçada takva kelimesinin, insan ve hayvan gibi bir canlı varlığın kendini, dışarıdan gelebilecek bir zarara karşı savunması anlamına geldiğini, çok ibadet etme anlamında "zühd" olmadığı gibi, pek dinî bir anlam da taşımadığını ifade ediyor. Ancak Kur'an'ın, bütün diğer kavramlar gibi, "takva" kavramının da sözlük anlamını temel alarak ve öz manasını koruyarak onu daha da zenginleştirdiğini, ona yepyeni bir anlam kazandırdığını belirtiyor. Buna göre takvanın, maddi bir tehlikeden değil, manevi azaptan, insanı bu azaba sürükleyecek kötü işlerden korunmak demek olduğunun altını çizdikten sonra; kelimenin, zamanla daha manevi bir anlam kazanarak "temiz bir dindarlık" manasını taşıdığını bildiriyor.

Sayfalar arasında dikkatli dikkatli yürürken takva adına ne varsa önümüze, gönlümüze serildiğini görüyoruz. Takvanın, kuvvetli bir korumaya girmek, gelebilecek bir zararı, görülebilecek bir tehlikeyi, duyulabilecek bir acıyı, güçlü bir korumaya girerek önlemek demek olduğunu kavırıyoruz. Bu anlamda kul için en kuvvetli ve en emniyetli koruma, Rahman ve Rahim olan Allah'ın (cc) korumasıdır, diyoruz.

Kur'an'da takvanın; bazen iman, tevbe, korku, itaat, günah işlemeyi terk etmek, ihlâs gibi ibadetler olarak geçtiğini okuyunca, onu daha önce pek de bilmediğimizi anlıyoruz. Kur'an'ın, takvayı genel olarak; şirkin her çeşidinden yüz çevirmek, İslam'a girdikten sonra büyük ve küçük günahlardan kaçınmak, kalbi, Allah'ı zikretmekten alıkoyacak her türlü meşguliyetten arındırmak, hayatın tümünü Allah için yaşamak gibi farklı anlamlarda sunduğunu kavırıyoruz.

Kur'an'ın anlattığı takva olayı, basit bir savunma, sıradan bir korku, kolay bir nefis koruması değil, iman ve amelle desteklenen bir aksiyon şeklinde, bizzat iman edip Allah'a teslim

olmak, imanın gereklerine bilinçli bir korku ve titizlikle uymak, Allah'a karşı mesuliyet bilinci taşımak anlamındadır. Bunu, Kur'an'la içli-dışlı olanlar yakinen fark edeceklerdir. Aslında Takva Bilinci kitabı, burada değerini ve önemini daha bir hissettiriyor okuyucuya. Takva yolcularının en tartışmasız azığının Kur'an-ı Kerim olduğu bir kez daha anlaşılmiş oluyor.

Takva Nedir?

"İttika eden" anlamına gelen "muttaki", bir anlamda Allah'ı birleyen mümin veya Müslüman demektir. Böyle bir kimse, Allah'a teslim olarak O'ndan çekinmekte, O'nun razı olacağı şeylerden sadece O'na teslim olduğu için uzak durmakta; böylece gazabın tehlikesinden rızanın güvenine sığınmaktadır.

Hüseyin Kerim Ece, eserinde, İslam'ın, öncelikli olarak tevazu ile Allah'a (cc) mutlak teslimiyetin üzerinde durduğunu yer yer ifade ederek bu gerçeğin gözden kaçmamasını istiyor. Müslüman, kendini Allah'a teslim eden, aklini ve iradesini O'na bırakan demektir. Takva-

nın temel niteliği ve birinci şartı, tam ve arzulu bir nefis teslimiyetidir. Alçak gönüllülük, sabır, korku ile titreme, gösterişten kaçma gibi Müslümanın belli başlı özellikleri, cahiliye putpe- restlerinin de, cahiliye dinlerine inananların da yapacağı işlerden değildir. Çünkü onlar, Allah'a değil, kendi hevalarına ya da atalarının yoluna itaat ederler. Böylece puta tapıcılarla Allah'a gönülden boyun eğenlerin bariz farkları ortaya çıkmış oluyor.

Takva, sıradan bir korku olmamakla beraber, başlangıç yönünden içerisinde korku hissini de barındırma niteliği taşır. Aradaki ince çizginin mahiyetini çok iyi fark etmek gerek.

Esere iyiden iyiye yoğunlaştığımızda, âlimlerin, takvanın temelinde; öncelikle şirkten korunmak, sonra kötülüklerden uzaklaşmak ve daha sonra şüpheli işlerden sakınmak olduğunu söylediklerini öğreniyoruz. Sözelimi takvayı, "Allah'ın emrettiklerini tutmak, yasaklarından kaçınmak" diye tarif edenler olduğu gibi, "yapılması günah olanı yapmaktan, terk edilmesi günah olanı terk etmekten çekinmek, Allah'ın cezalandırmasından korkarak O'nun verdiği bir nur ile O'na itaat etmek, Allah'ın dışındakileri Allah'a tercih etmemek" şeklinde tanımlayanların da olduğunu görüyoruz eser boyunca.

Ve Saadet Asrı'ndan akıllara kazınacak bir örnek vererek zihnimizi renklendirelim: Ebu Hureyre'ye (r.a), "Takva nedir?" diye sorulur. O da sorana şu cevabı verir: "Sen, hiç dikenli yolda yürüdün mü?" Soran kişi de: "Evet," cevabını verir. "Peki, o zaman ne yaptın?" diye tekrar sorar Ebu Hureyre. Soruyu soran: "Dikenlerden sakındım, onlara karşı korundum" deyince Ebu Hureyre, "O zaman" der, "işte takva budur!" Allah'ın Rasulü'nün terbiyesinden geçen bir insandan beklenir ancak bu denli özlü anlatım. Çünkü o insanların, özü vahiy, sözü vahiy, gözü vahiydi.

Tarihin Hiçbir Dönemi Muttaki Kullar Olmadan Geçmemiştir

Okuyucuyu -caiz bir tabirle- adeta takva denizinde yüzdüren yazar, sözlerinin bir yerinde "kulun kendisi ile korktuğu ve çekindiği şey arasına bir engel koyması ve onunla kendini korumaya almasıdır" der takva için. Kulun

Rabbinden ittika etmesi (korkup-çekinmesi), kendisi ile Rabbinin kızması, azabı ve cezalandırması arasına korkmayı koyması; böylece kendini sakındırmasıdır. Bu da ancak O'na itaat etmekle, O'nun yasaklarından kaçınmakla olur. Öğrendikçe öğreniyoruz ve gitgide hayretimiz artıyor takvaya dair. Bu çalışmanın anlattığı/sunduğu takva ile genel geçer bilinen takva arasında sıradağlar boyu fark olduğunu kabul etmekte gecikmiyoruz.

Başka öğrendiğimiz şey de takvanın, insanın kendiyile azap arasına ibadet kalkanını koyarak kendini ilahî azaptan koruması olduğudur.

Okudukça sevdiğimiz ve daha önce böyle bilmediğimiz takvanın temelini, kişinin neden, nelerden çekilmesi gerektiğini bilmesi ve ondan, onlardan sakınması olduğunu kalın harflerle yüreğimize işliyoruz. Tabi bunun da marifetle olduğu/olacağı gerçeğini es geçmiyoruz. Marifet ki kulun Allah'a (cc) ait olanla O'nun karşısında kendisinin bulunduğu yeri bilmesi, bu gerçeği anlaması, bunun şuurunda olması demektir. Şu halde takva temelini atmış oluyoruz yavaş yavaş, içten içe ve bile isteyee...

Tarihin hiçbir dönemi muttaki kullar olmadan geçmemiştir. Takvayı ve muttaki olmayı uzaklarda, esrarlı şahıslarda aramanın gereği ve bir manası yoktur. Kim ki Kerim Kitab'a hakıyla yönelmiş, O'nu kılavuz edinmiş ve Allah'ın Rasulü Hz. Muhammed'i (aleyhisselatu ves-salam) önder/rehber olarak kabul görmüş ve yolunda yürümeye azmetmiş; işte odur takva sahibi, odur muttaki! Zaten "takva sahibi" diye numune olarak gösterilen şahsiyetler de bu iki baş tacı kaynak harici yola çıkmamışlardır, çıkmamışlardır ve çıkamazlar da. Başka alternatif yoktur takva yolunun.

Takva Bilinci eseriyle Hüseyin Kerim Ece, bizlere daha nice güzel noktalar sunuyor takva desenli. Bu çalışma, yaşarken tanıştığımız veya tanışacağımız en güzel ve kıymetli tanışıklığı hediye ediyor bize.

Bizlere düşen, hayatın tam orta yerine takva terazisini oturtmak ve muttaki mümin kullar olarak ömrümüzü hayırla ve şerefle hıta erdirmek olmalıdır.

Dosya:
"AKLETMEK, ZIKRETMEK VE İTTİKA ETMEK"

Muhabbetullah

Sümeyye DEMİRCİ

Allah sevgisi: Müslüman, Rab-bine, O'nu seve-rek, cezasından korkarak ve sevabını ümit ederek ibadet eder. İbadette üç temel gayenin bulunması şarttır: Kur'an, Sünnet (İttiba) ve İhlas. Bunlardan birisi eksik olursa kabul edilmez. Bununla birlikte Müslüman, korkuda aşırı gidip Allah'ın engin rahmetinden ümit kesecek dereceye varmamalıdır. Aynı şekilde ümitte aşırı giderek günahlarda ısrar etmesine rağmen ve salih amelleri terk etmesine rağmen Allah'ın rahmetine bel bağlamamalıdır.

Rabbimiz buyurur ki: **"Onlar, korkarak ve ümit ederek Rablerine dua ederler"** (es-Secde, 32/16).

Ayetin akışına bakarsak bize, denge öğretiliyor; iki şeyin arasında olmak, **"Havf ve Recâ"**. Korkmak, aynı zamanda korkmayla beraber ümit var olmak. Yoksa sadece korkuyla yola çıkarsak Rabbimizi harici zihniyetiyle se-

Sizin istediğiniz olan ona sevgi beslemenizin de üstünde Allah'ın özel olan sevgisi meydana gelsin. Bilgin ve bilge kişilerin: "Mühim olan senin sevmen değil, sevilmendir" dediği gibi bu ikinci yani Allah'ın sizi sevmesi, elbette daha büyük ve önemlidir.

ver, önümüze ne çıkarsa tarumar ederiz. Sadece ümit var olarak yaşarsak o zaman da mürcie inancıyla yürür, her ne yaparsak yapalım Allah **"Mağfiret"** sahibidir" der, onun **"Kahhar"** oluşunu göz ardı ederek bugünkü fasıkların yaşadığı gibi yaşarız, Allah muhafaza. Vasat olan, Allah'ı, Rasulullah'ın bize öğrettiği ve ona tabi olanların sevdiği gibi sevmektir.

Dünya ve ahiret hayırlarını bir araya toplayan haslet: "Allah ve peygamber sevgisi". Ve bu sevginin Masum'a

(Rasulullah) ihlasla ittiba ederek gerçekleştirilmesidir (Hilyetu Et-Talip/Bekir bin Abdullah Ebu Zeyd sy: 16).

Peygamber Efendimiz (s.a.s.) de şöyle buyurur: **"Müminler, Allah'ın azap ve azabının miktarını bilselerdi hiçbir Cenneti ümit etmezdi. Kâfirler de Allah'ın rahmetinin ne kadar çok olduğunu bilselerdi hiçbir O'nun rahmetinden ümit kesmezdi"** (Müslim, Tövbe 23).

Bu ve benzeri ayet ve hadisler göz önünde bulundurularak denilmiştir ki: "Kul, sıhhat halinde korkulu ve ümitli bulunmalı, havf ve recâsı birbirine eşit olmalı; hastalığı halinde de recâ (ümit) yönü kuvvetli olmalıdır" (Nevevi, Riyazü's-Salihîn Tercümesi, I, 479).

Doğru olan, ifrat ve tefritin bulunmadığı orta bir yoldur: **"Yeryüzü (Allah tarafından düzenlenip) ıslah edildikten sonra orada bozgunculuk yapmayın. O'na korkarak ve umarak dua edin. Elbette ki Allah'ın rahmeti, muhsinlere/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanlara pek yakındır"** (7/A'râf, 56).

İnanmış bir yürek için sadece Allah'ı sevmek yeterli değildir; aslında bunu Rabbimiz yeterli görmemiş, sıhhatinin şartını bildirmiştir: **"De ki: Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki, Allah sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın.** Allah Gafur'dur, **Rahîm'dir. Allah'a ve peygambere itaat edin, de. Şayet yüz çevirirlerse şüphesiz ki Allah kâfirleri sevmez"** (3/Al-i İmran, 31-32).

Bu ayetin hükmüne göre, Allah'ı sevdiğini iddia ettiği halde Hz. Muhammed'in (sav) yolunda olmayan kişi, her sözünde, halinde Hz. Muhammed'in yoluna ve o'nun getirdiği hak dine uymadığı sürece bu dâvasında yalancıdır. Nitekim sahih bir hadiste Rasulullah -Aleyhisselam- şöyle buyurur: **"Bizim emrimiz bulunmayan bir işi işleyenin ameli merduttur."** Bunun içindir ki Allah Teâlâ: **"De ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun, Allah da sizi sevsin"** buyuruyor.

Sizin istediğiniz olan ona sevgi beslemenizin de üstünde Allah'ın özel olan sevgisi meydana gelsin. Bilgin ve bilge kişilerin: "Mühim olan senin sevmen değil, sevilmendir" dediği gibi bu ikinci yani Allah'ın sizi sevmesi, elbette daha büyük ve önemlidir. Hasan el-Basri ve seleften bazıları şöyle der: Bir grup, Allah'ı sevdiğini zannetti de Allah, onları bu ayetle imtihan etti ve **"De ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun, Allah da sizi sevsin"** buyurdu.

İbn Ebu Hatim diyor: Bize babam... Hz.

Âişe'den nakletti ki Rasulullah şöyle buyurdu (Aleyhisselam): "Din, sevgi ve öfkeden başka bir şey değildir. Allah **"De ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki Allah da sizi sevsin."** Sonra da "(Elçisine uymanız mukabilinde) **günahlarınızı bağışlasın. O, çok bağışlayıcı ve merhamet edicidir."** buyuruyor. Bütün bunlar, O'nun peygamberliğinin bereketi ile olur.

Al-i İmran 32. ayet ile Allah Teâlâ, sonra havâss ve avamdan olan herkese emrederek buyuruyor ki: **"Allah'a ve Peygambere itaat edin. Şayet yüz çevirirlerse (O'nun emrine muhalefet ederlerse) şüphesiz ki Allah kâfirleri sevmez."** Bu da delâlet ediyor ki; davranışlarında Rasulullah'a (s.a.v) zıt hareket etmek küfürdür. Bu vasıfta olanları, her ne kadar kendini Allah'ı seviyor ve O'na yakınlaşıyor zannetse de peygamberlerin sonuncusu, cinler ve insanlar âlemine Allah'ın elçisi, ümmî Peygamber Hz. Muhammed'e uyuncaya kadar Allah kat'iyen sevmeyecektir. O peygamber ki nebiler, resuller hatta Ulü'l-azm peygamberler onun zamanında gelmiş olsalardı ona ve dinine tâbi olmaktan başka bir şey yapamazlardı. Nitekim bunun açıklaması 81. ayettedir (İbn Kesir/İbn Kesir Tefsiri, Tefsiru'l Kur'ani'l-Azim, C: 2, bkz: 398-399).

Bugün Efendimizin -Aleyhisselam- sünnetini yok sayan ya da "sünneti yaşarsak iyi olur" gibi bu uygulamada kendilerine muhayyerlik hakkı tanıyan müslüman kesimin, bu ayetleri çok iyi içselleştirmesi gerekir. Bu konuyu çok iyi anlayabilmemiz için Asrısaaleti, ashabı, çok iyi incelememiz gerekiyor. Onlar ki; Efendimiz yüzüğü sağ eline taksa sağa takıyorlar, sola taksa sola. Onlar, bildi ve bildirdi "ittiba" kapısı, Allah'a açılan kapıdır; oradan girmeyenin iman iddiası boştur.

İmamlarımızdan İmam Malik -Allah rahmet etsin-, ne güzel demiş: **"Sünnet, Nuh'un gemisi gibidir; ona binen kurtulur, geriye kalanlar boğulur"** (Mecmua tul Feteva 4/57).

Dosya:
"AKLETMEK, ZİKRETMEK VE İTTİKA ETMEK"

Ayırt Etmek İçin Akletmek

Rüveyde Bera PALA

Git gide büyüyen bir sıkıntının içindeyken kendimizi diriltecek bir şeye muhtaç olduğumuzu hissetmek, bu dünyada yaşamanın gerekliliklerinden biridir şüphesiz. Sadece bizim değil, farkında olmadan kendi kendini yıpratın herkesin bu dirilişe ihtiyacı vardır. Ama bunun bilincinde olmadan ve inancını devreye sokmadan söz konusu eylemin oluru yoktur.

İnsan, çoğu zaman aciz olduğunu, bir şeylere muhtaç olmadan hayatını sürdürmeyeceğini, karanlığı bir şekilde aşmadan aydınlığı göremeyeceğini, mutlaka yüzüne çarpan şiddetli bir fırtınaya maruz kalacağını unutarak yaşıyor. Hâlbuki bunları hayatının bir parçası olarak görse belki de kendine darbe gibi gelen olaylar, esasında onu diriltecek birer vesileye dönüşecektir.

Öyle mekânlar vardır ki, ses çıkarmadan orada bulunmak mümkün değildir ve öyle meseleler vardır ki, "ben de buradayım" demeden

Kayıp ruhlara kılavuzluk eden ve körleşmiş iradelere sıhhat veren bir kaynaktır şüphesiz Kur'an. Kimi yerde "dur!" diye uyarın, kimi yerde "ilerle!" diye emreden ilahi bir kelâmdır. Bazen de doğruca komut vermeden, yapması gerekeni kavramasını muhatabından ister. Önüne serilmemiştir çünkü harita.

rahat etmez kişinin yüreği. Ama acizlik, ama gevşeklik yoluna oturur hep... Attığı adımı geri çevirir mutlaka birtakım engeller. Bağırır belki ama sesi çıkmaz. Bir taş atar ruhundan taşın bir kavga ile. Ama hedefini ıskalar çoğu zaman. Böylece birikir aşacağı dağlar, çözeceği davalar, fethedeceği kaleler... İşte o zaman yavaşça yola koyulur ümitsizlik dürtüsü. Onca coşkular barındıran bedenine yerleşmeye çalışır kişi farkında olmadan. Halbuki mümin şahsiyetin bir ayrıcalığı olması gerekmez mi? İsminden gelen bir şeref ile, meselesinin

kutsiyetinin bilinciyle, önder ve rehber edindiği Rasul ve Nebîlerin ayak izlerini ve kanlarını taşıyan bu mübarek yolda yürümesi, ona düşen en yüce vazife değil midir? Burada geçen "bilinç" ve "yol" sözcükleri, asıl konuya dikkat çeken iki önemli kavram. Kendini İslam'a teslim etmiş bir insan, vahiyle aydınlanmış bir bilinçle ve yine vahiyle temizlenmiş ve şekillenmiş bir yol ile yürütür davasını. Kur'an'ın bol meyveli bah-

çesinde gezinirken karşısına çıkan "Efe lâ...?" ayetlerini ve "Sırat-el Mustagim" ibaresini sadece okuyup geçmez; durur, düşünür, susamışçasına tefekküre dalar. Dininin dallarından iki dal olan akıl ve yoldur onun gözünü açacak olan çünkü. Aklını kullanmadan yola koyulamaz, yol olmadan da akıllı bir işe yaramaz. Düşünmeli, düşünmeli, doğruyu bulana kadar, hakikate varana kadar düşünmelidir. Beyazı siyahtan, siyahı beyazdan ayırt etmelidir. Dünyanın dengesizliğine kapılmadan, içinde bulunduğu oyunun etkisinde kalmadan, aldırmadan/saldırmadan Rabbinin gösterdiği yönde kurmalıdır düzenini. Düzensizlikler içinde kendi düzenini yaşatabilmek, bir müminin özelliği değil de nedir?

Kayıp ruhlara kılavuzluk eden ve körleşmiş iradelere sıhhat veren bir kaynaktır şüphesiz Kur'an. Kimi yerde "dur!" diye uyarıcı, kimi yerde "ilerle!" diye emreden ilahi bir kelâmdır. Bazen de doğruca komut vermeden, yapması gerekeni kavramasını muhatabından ister. Önüne serilmemiştir çünkü harita. Çıkmazlardan kurtulmanın yolunu kendi düşünceleriyle bulmalıdır kimi zaman. Zihnini meşgul etmelidir anlayabilmek ve yeri geldiğinde anlatabilmek için. "Akledesiniz diye Allah ayetlerini sizin

için açıklamaktadır" (2/Bakara, 242).

Bazen durur insan. Dünyadaki teraziye düşünür. Kötülüklerin ağır çektığını fark eder. İyiliklerin hacminin karınca kadar olduğunu görür. Günahların çokluğunu ve bir o kadar da lezzetli olduğunu; sevap kazanmanın zorluğunu ve çoğu zaman da dünyada karşılığının verilmeyeceğini hisseder. Anlamaya çalışmaz, okyanusu ne diye akarsuya tercih edeyim ki, der. Gafletin başlangıcı olan o tatlı günahlara heves eder... Fakat unutmamalısın ey insan, elde etmek için çırpındığın dünya, seni elde edecek ve o zaman çırpınışların haykırışa dönüşecek. Uyanmak ve akletmek zorundasın. "De ki: Pis olanın çokluğu seni şaşırtıp hoşuna gitse de, pis ve temiz bir olmaz. Allah'tan korkun ey akıl sahipleri ki felaha eresiniz." (5/Mâide, 100).

Aydınlığı ve içinde barındırdığı güzelliklerin idrakine varmak için akletmek gerek, küfrün içinden üzerimize bir parça bile bulaştırmamak için akletmek gerek, peygamberlerin yolunu firavunların yolundan ayırt etmek için akletmek gerek, kopan fırtınalardan zararsız çıkabilmek için akletmek gerek. Ve akletmek gerek, cennetin önde gelen yolcularından olmak için...

İmanın Tadı

Emrah DOĞRU

Enes İbni Mâlik'ten (radiyallahu anh) rivayet edildiğine göre Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "Üç özellik vardır; bunlar kimde bulunursa o, imanın tadını tadar: Allah ve Resûlünü, (bu ikisinden başka) herkesten fazla sevmek. Sevdiğini Allah için sevmek. Allah kendisini küfür bataklığından kurtardıktan sonra tekrar küfre dönmeyi, ateşe atılmak gibi çirkin ve tehlikeli görmek" (Buhârî, İmân 9, 14, İkraah 1, Edeb 42; Müslim, İmân 67; Tirmizî, İmân 10).

İmanın tadını alan bir Müslüman, kesinlikle haramlara yaklaşmaz, Allah'ın emirlerinden taviz vermez ve Allah'ın azabından korkar. İmanın tadını tatmayı, şöyle açıklayabiliriz; iman ettiği için yaşantısından zevk alır, iyi veya kötü onun için fark etmez, her şart altında o iman sebe-

İmanın tadını alan bir Müslüman, kesinlikle haramlara yaklaşmaz, Allah'ın emirlerinden taviz vermez ve Allah'ın azabından korkar. İmanın tadını tatmayı, şöyle açıklayabiliriz; iman ettiği için yaşantısından zevk alır, iyi veya kötü onun için fark etmez, her şart altında o iman sebebiyle güçlü durmaktır.

biyle güçlü durmaktır. Rab-bimiz, şöyle buyurmaktadır: "De ki: Eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, hısım akrabanız kazandığınız mallar, kesada uğramasından korktuğunuz ticaret, hoşlandığınız meskenler size Allah'tan, Resûlünden ve Allah yolunda cihad etmekten daha sevgili ise artık Allah emrini getirinceye kadar bekleyin. Allah, fâsıklar topluluğunu hidayete erdirmez" (Tevbe 24).

Yani Allah uğrunda çalışması, çabalaması tüm sevdiklerini gözden çıkarması demektir. Allah'a bağlılık, iman; her şeyden, her ortamdandan, her konumdan vazgeçildiği zaman gerçekleşmiş olur. Dizisinden, takımından, sanatçısından, siyasi liderinden, şeyhinden, hocasından Allah'ın emirlerine ters düştükleri halde vazgeçemeyen-

ler, kesinlikle imanın tadını tadamazlar. Mesela; mal, mülk, para, vatan, bayrak, lider Allah'ın sevgisinden öndeyse, Allah'ın emirlerinin önünde bu saydıklarım daha hoş geliyorsa Allah'a iman gerçekleşmiş olmaz. Mümin, kesinlikle Allah uğrunda ölmeli, Allah uğrunda tüm sıkıntılara göğüs germeli ve ona göre hareket etmelidir.

Rabbimiz, şöyle buyurmaktadır: **"(Resûlüm!) De ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyunuz ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah, son derece bağışlayıcı ve esirgeyicidir"** (Al-i İmran 31). Yani bu ayetten anlıyoruz ki Allah'ı sevmek, Efendimize itaatten ve onun izinden gitmekten geçer. Allah'ı sevmek, onun emirlerine uymakla ve yasaklarından uzak durmakla olur. Allah'ı sevmek, onun sevdiklerini sevmek sevmediklerini de sevmemekle olur; yani Allah kâfirleri sevmez; Müslüman kişi eğer Allah'ı seviyorsa -ki bunun tersi bir şey beklenemez Müslüman'dan- o da kâfirleri sevmemeli, onlara sempati beslememeli ve onların yaptıklarını yapmamalı, onların her türlü adet, kural ve yasalarından uzak durmalıdır. Müslüman, hem Allah'ı sevdiğini söyleyip hem de onların adet, kural, yaşam tarzından vazgeçmiyorsa kesinlikle o, Müslüman yalancıdır. İnsanların emirlerini yapıp onların sözlerini, söylemlerini Allah'ın emirlerinden üstün görüp onlara itaat etmek, para uğrunda, soy sop uğrunda hiçe saymak, Allah'ı sevmeaktır. Zora düştüğünde "Allah" deyip zor durum bitince Allah'ı tanımamak, sahtekârlıktır, iki yüzlülüktür. Allah'a sığınacağı yerde annesi-

İmanın tadını alan bir mü'min, gönlünde Allah'a, İslâm'a ve Efendimiz'e beslediği muhabbet ve sevgisi sebebiyle, yabancı görüş, düşünce ve ideolojilere heves etmez. Sağdan soldan esen fânî ve nefsânî rüzgârlara kapılmaz. Çünkü o, kendi inancının bütün inançlardan üstün olduğunu bilir ve bunun güveni, huzûru içinde yaşar.

ne, babasına, para ve güce sığınanlar, kesinlikle Allah'ı sevmemektedirler.

Rabbimiz, şöyle buyurmaktadır: **"Nefsânî arzulara, (özellikle) kadınlara, oğullara, yığın yığın biriktirilmiş altın ve gümüşe, salma atlara, sağmal hayvanlara ve ekinlere karşı düşkünlük, insanlara çekici kılındı. Bunlar, dünya hayatının geçici menfaatleridir. Hâlbuki varılacak güzel yer, Allah'ın katındadır"** (Al-i İmran 14). Ayette ge-

çen sevgiler/düşkünlük olacak elbette ama belli bir ölçüde. Rabbimizin emirleri doğrultusunda olmalı, mal ve mülk geçici nimetlerdir; eğer ki para, mal, mülk, kadın, dünya nimetleri Allah'ı unutturacak yani onun emirlerinden taviz verme noktasında ise bunlar, dünyada kalacak ve bir gün bitecek nimetlerdir. Asıl zenginlik ve mutluluk, Allah katındadır ve dönüş O'nadır; gerçek sevgi de Rabbimizin yanındadır. Bu, böyle bilinip böyle iman edilmelidir. Rabbimiz başka bir ayetinde de şöyle buyurmaktadır: **"Allah, kendi yolunda kenetlenmiş bir yapı gibi saf bağlayarak savaşanları sever"** (Saf 4).

Rabbimiz, güzel konuşup da konuştuklarını icraata geçirmeyenleri sevmez. Günümüzde bakıyoruz, insanlar, öyle güzel konuşuyorlar ki ama hayatlarında, yaşantılarında maalesef İslam yok, disiplin yok, düzen yok, icraat yok! Maalesef yerine göre haramlara meyledebiliyor insanlar. Rabbimiz, bunları sevmediğini söylüyor; düzenli, disiplinli konuştuğunu uygulayan, hayatında yaşayan ve yaşatanları sevdiğini söylüyor; paramparça bir hayatı ve

düzeni sevmez, düzgün, nizami sa-
vaşanları mücadele edenleri sever ve
öyle ister. Dünya malına tapmış, tüm
yaşantısı "dünyada malım, mülküm,
param olsun» ifadeleri ile kaplanmış,
Allah'ın emirlerinden bihaber yaşa-
yanları sevmez Rabbimiz. Ölüm, her
an aklımızda olmalı, ahiret hayata-
na her an gidecekmişiz gibi bir ya-
şantı içinde olmalıyız. Bu da saf ve
temiz bir imanla olur. Kimler geldi
ve kimler gitti bu dünyadan? Pey-
gamberler geldi, hepsi öldü. "Onlara
kalmayan dünya bana kalacak" diye
zannedip kendini dünya için meşgul
eden insan, aldanmaktadır. Firavun'a
Nemrud'a, nice krallara, padişahlara
kalmayan dünya, bir gün bitecek ve
hiç kimseye kalmayacak! Onun için
imanın tadını alarak yaşamalıyız bu dünyada.
Rabbimizin rızasını kazanmak için yaşamalıyız.

6 Şubat'ta Kahramanmaraş'ta deprem
oldu ve binlerce insan bir anda vefat etti, ger-
çek dünyaya göç ediverdiler. İmanı olanlar
kurtuldu, imanı olmayan kurtulamadı; onun
için hep tedbirli olmalıyız. Ömürlerini Allah için
yaşayanlar, harcayanlar, o uğurda mücadele
edenler, elbette kazananlar olacaktır. Rabbimiz,
şöyle buyurmaktadır: **"Ey iman edenler! Siz-
den kim dininden dönerse (bilsin ki) Allah,
sevdiği ve kendisini seven müminlere kar-
şı alçak gönüllü (şefkatli), kâfirlere karşı
onurlu ve zorlu bir toplum getirecektir.
(Bunlar) Allah yolunda cihad ederler ve
hiçbir kınayanın kınamasından korkmaz-
lar (hiçbir kimsenin kınamasına aldırma-
lar). Bu, Allah'ın, dilediğine verdiği lütfu-
dur. Allah'ın lütfu ve ilmi, geniştir"** (Maide
54).

İmanın tadını alan bir mü'min, gönlünde
Allah'a, İslâm'a ve Efendimiz'e beslediği mu-

habbet ve sevgisi sebebiyle, yabancı görüş, dü-
şünce ve ideolojilere heves etmez. Sağdan sol-
dan esen fânî ve nefsânî rüzgârlara kapılmaz.
Çünkü o, kendi inancının bütün inançlardan
üstün olduğunu bilir ve bunun güveni, huzûru
içinde yaşar. Nefsi mutmaindir ve gönül âlemi
muhabbetle doludur. Bu sebeple, İslâm'dan
başka hiçbir görüş ve düşünceye tenezzül et-
mez. Alnı açık bir şekilde inancını yaşar, bu hu-
susta kimsenin kınamasına ve ayıplamasına da
aldırılmaz. Kim ne derse desin onu alakadar et-
mez. Müslümanlara yumuşak ve anlayışlı dav-
ranır, kâfirlere karşı imanları sebebiyle sert ve
tavizsizdirler; ama günümüz Müslümanları tam
tersini yapmaktadırlar maalesef. Kâfirlere hoş
görünmek için bin takla atan Müslüman kimli-
ğiyle gezenleri görmekteyiz; "çağdaş Avrupa",
"çağdaş Amerika" diyerek Müslüman kardeşle-
rini hor görürler Müslüman kardeşlerini kötü-
lemek için İslâm'a saldırılarını dahi maalesef
görmekteyiz.

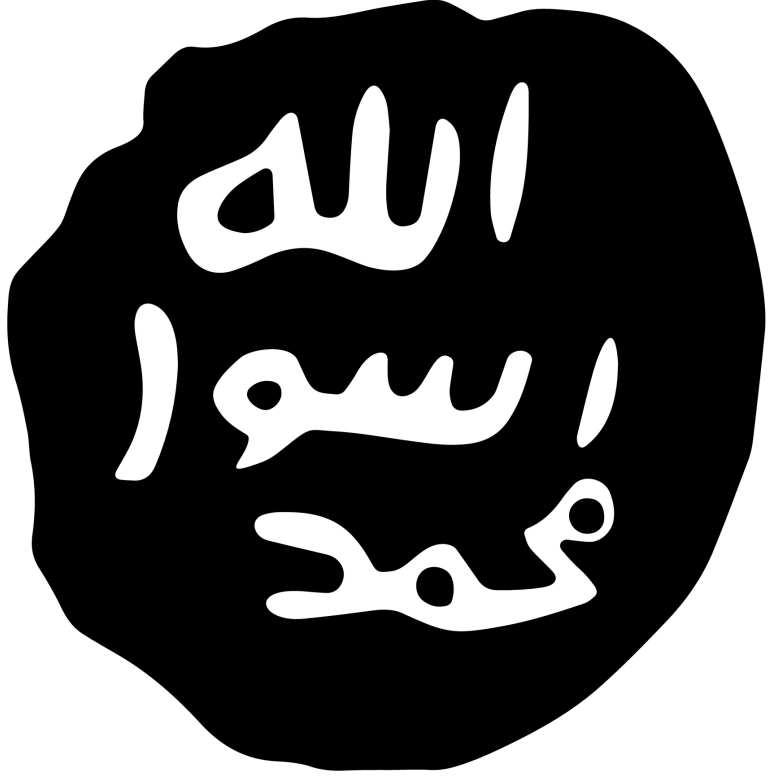
Allah'a ulaştıran iman; kalbi kuşatan ve ref-
leks haline gelen imandır. Önemli olan imanın

yukarıda da belirttiğim gibi sözde kalmayıp fiiliyata yansımalarıdır. Allah, hiçbir şeyi boş yere yaratmamıştır. Bu nedenle Allah'ın kulları, nasıl hareket etmeleri gerektiğini bilip o doğrultuda Allah'ın rızasını kazanmak için çalışmalıdır. Hiçbir şey yapmaya güç yetiremeyen, en azından yapana engel olmamakla bir iş yapmış olur.

Müslüman, korku ve endişe taşımaz. Allah'a sığınır, davası Allah davası olduktan sonra yardımcı da Allah'tır kuşkusuz. İmanın tadını almak da dünya sevgisi veya ölüm korkusuyla değil, Allah'a dayanarak yalnızca O'nun rızası için yaşamakla mümkündür.

Allah yolunda fedakârlık yapanlar, çok okuyan veya çok bilen kimseler değillerdi. Onlar; kaynamış kazanlara atılmayı, kılıçların altında parçalanmayı göze almış; yüreğinde heyecan ve teslimiyet taşıyan kimselerdi. Zira Allah, yapılan işe değil, yürekteki sevdaya bakar.

Asırlar önce Firavun'un sarayında yaşayan Âsiye'nin imtihanı ile günümüzde yaşayan Ümmet-i Muhammed'in imtihanı noktasında hiçbir fark yoktur. Sadece küfür, şekil değiştirmiştir. Önemli olan, zamanın Firavunlarına karşı Âsiyece bir duruş sergileyebilmektir. Allah'a teslim olmaktır. Allah'ın sevdiğini sevip sevmediklerine de buğzetmektir. Bunları öğrenmek için Kur'an ve sünnetle iç içe olmalıyız. Yani Allah, sevdiğinin sevdiğini sever, sevmediklerini de sevmez. Ebu Hureyre'nin (ra) rivayet ettiği hadis-i kutsi de Rabbimizin ifadelerini Re-

sulullah efendimiz şöyle dile getirmiştir: "Allah, söyle buyurdu: Her kim benim velilerimden bir veliye düşmanlık ederse, ben de ona harp ilan ederim. Benim kulum, üzerine farz kıldığım şeyden daha sevgili hiçbir şey ile bana yaklaşmaz. Bir de nafiler ile kulum bana peyderpey yaklaşsın yaklaşsın nihayet öyle bir hale gelir ki ben onu severim. O zaman kulumun iştmesine vasıta olan kulağı, görmesine vasıta olan gözü, tutan eli, yürüyen ayağı, anlayan kalbi, söyleyen dili olurum. Böylesi benden bir şey isterse mutlaka veririm. Bana sığınırsa onu hıfz ve siyanet ederim. Kulumun ruhunu kabzetmedeki tereddüdüm gibi, faili olduğum hiçbir şeyde tereddüt etmedim. Zira kulum ölümü istemez. Lakin hasbelkader ölmesine çare yoktur" (Buhari, Rikak, 7/190).

Rabbimizin söylediği dikkatinizi çekti mi? "Kulumun canını alma noktasında tereddüt ettiğim kadar hiçbir şeyde tereddüt etmedim" diyor. Böyle bir Rabbimiz var. Bize, her açıdan

acıyan ve merhametli bir Rabbimiz var; O'na tam iman etmeliyiz, imanın tadına varmalıyız. Acaba veli kullar kimler? Veli kullar da Kur'an ve sünnetle içli ve dışlı yaşayan kimselerdir. Kur'an ve sünnet yolundan ayrılmayanlardır ve Rabbimize itaat edenlerdir. İtaat edilmeyen sevgi, yalan bir sevgidir. "Ben Allah'ı seviyorum" deyip de emirlerine gelince yan çizmek, sevgi değildir. Yani iman etmek ama gerçekten iman etmek; sadece lafta, yalnız temennide ve ağızda kalmayan bir imanın sahibi olmakla olur. Efendimiz (sav) şöyle buyurmuştur: "*İman; temenniden ve bir süsten ibaret değildir. Fakat o; gönülde karar kılar ve amel de onu yani imanı tasdik eder*" (Camîu's-Sağîr, 2/134).

"Ben de Müslümanım, ben de Allah'ı seviyorum, ben de Resulullah'ı seviyorum" deyip de kâfir gibi yaşarsan bu söylemler boş olur. Rabbimiz, bir kimseyi sevmediği halde ben "Allah'ın sevgili kuluyum, Allah beni seviyor" demek de kuruntudan ibarettir. Rabbimiz, şöyle buyurmaktadır: "**Yahudiler ve Hristiyanlar, 'Biz, Allah'ın oğulları ve sevgilileriyiz' dediler. De ki: Öyleyse günahlarınızdan dolayı size niçin azap ediyor? Doğrusu siz de O'nun yarattığı insanlardansınız. O, dilediğini bağışlar ve dilediğine azap eder. Göklerde, yerde ve ikisinin arasında ne varsa mülkiyeti Allah'a aittir. Sonunda dönüş de ancak O'nadır**" (Maide 18).

Ayette, şunların hadsizliğine bakıyor muyuz? Yahudiler, Hıristiyanlar hakları olmayan şeyleri istiyorlar hem Allah'a isyan edecekler, Peygambere isyan edecekler, ondan sonra sevgili kul olacaklar, öyle mi? Yukarıda belirttiğim (Al-i İmran 31'e) dikkat edelim, Rabbimiz ne diyor? Yani sevgi, eylem ister. Nelere? Allah'a ve Resule bağlılık ister, yasalarına, kurallarına uymasını ister, Allah'ı ve Rasulü hiçbir yere karıştırma düşüncesine, aile yaşamına, okuluna, siyasetine, tesettürüne, miras paylaşımına, ti-

caretine, örfüne, âdetine Allah ve Rasulü'nü karıştırma ondan sonra "ben iman ettim, iman ediyorum, çok seviyorum" de öyle mi? Önce adım atalım, sevgimizi gösterme eylemi gerçekleştirelim, sonra konuşalım olması gereken de budur.

Bir gün Hz. Ömer (ra.) elinde bir kısım Tevrât sayfaları ile Peygamber Efendimiz'e gelip, "Ey Allah'ın Resûlü! Bunlar, Tevrat'tan bazı kısımlar.. Onları Zurayk Oğulları'na mensup bir arkadaşımından aldım" dedi. Peygamber Efendimiz'in yüzünün rengi birden değişiverdi. Bunun üzerine Abdullah b. Zeyd (r.a), Hz. Ömer'e (r.a.), "Allah, senin aklını başından mı aldı? Resûlullah'ın yüzü ne hâle geldi, görmüyor musun?" dedi. Hatâsını anlayan Hz. Ömer (r.a) hemen, "Rab olarak Allah'tan, din olarak İslâm'dan, peygamber olarak Muhammed'den (s.a.v), önder olarak Kur'ân'dan râzî olduk" dedi. Bunun üzerine Allah Resûlü'nün yüzünde güller açtı, üzüntüsü gitti. Sonra da şöyle buyurdu, "Nefsim kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki, eğer Mûsâ (a.s.) aranızda olup da ona uyararak beni terk etseydiniz, derin bir dalâlete düşmüş olurdunuz. Siz, ümmetler içinde benim nasîbimsiniz, ben de peygamberler içinde sizin nasîbinizim" (Ahmed, III, 470; Heysemî, I, 174. Krş. Dârimî, Mukaddime, 39/441).

"**Mü'minler, Peygamberi kendi nefislerinden çok sevmeleri gerekir**" (Ahzab 6). İmanın tadını tatmak için Allah ve Resulünü sevmeliyiz, emirlerine tam manasıyla teslim olmalıyız ki sevgimiz gerçek olsun ve yerine otursun. Rabbimiz, bizleri imanın tadını alanlardan eylesin. Bizleri affetsin, bizlere merhamet etsin, günahlarımızı bağışlasın, ayaklarımızı dini üzere sabit kılsın. Âmin.

Faydalanılan Kaynak:

Besairu'l- Ehadis (Ali Küçük)

İsrail, Mescid-i Aksa'da Kendi Kıyametini Hazırlıyor

Dr. Adnan Abu AMER

(Gazze Üniversitesi Politika Bilimi Bölüm Başkanı)

Al Jazeera English, 08-04-2023

Çeviren: İsmail CEYLAN

Beş Nisan'da, işgal altındaki Doğu Kudüs'teki Mescid-i Aksa'da, İsrail askerlerinin ibadet eden

Filistinlileri acımasızca dövdüğü şok edici görüntüler ortaya çıktı. Acımasız şiddet, İslam'ın üçüncü en kutsal yerinde en az 12 Filistinlinin yaralanmasına neden oldu ve halkın öfkesini körükledi.

Gerginliğin daha fazla tırmanmasına karşı bir uyarı olarak Gazze ve Lübnan'dan roketler atıldı; ancak İsrail dinlemedi. Ertesi gün, Mescid-i Aksa'nın bulunduğu Harem-i Şerif'e yönelik şiddetli bir saldırı daha yaptı. İşgal güçleri bununla da yetinmeyerek Gazze ve Lübnan'a hava saldırılarını düzenledi.

Şimdiye kadar, Amerika'nın Filistin'de yeni bir şiddet tırmanışını önleme çabalarının başarısız olduğu oldukça açık ve bir kez daha, sorumlu Filistin tarafı değil.

İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu'nun çaresizce iktidara tutunma çabası, gerilimi daha çok körüklüyor ve bu durum işgal altında-

İsrail'in Kudüs'teki dini mekânlarda statükoyu değiştirme çabaları bölgesel bir çatışmayı tetikleyebilir.

ki Doğu Kudüs dâhil olmak üzere şiddeti ve istikrarsızlığı tetikliyor.

ABD diplomasisi başarısız

Bir yılı aşkın bir süredir işgal altındaki Filistin topraklarında tansiyon yüksek. İsrail güvenlik güçleri, Filistin kasaba ve köylerine aralıksız şiddetli baskınlar düzenlerken, silahlı Filistin direnişi özellikle Cenin ve Nablus'ta aktif durumda.

Birleşmiş Milletler, İsrail ordusunun 30'u çocuk olmak üzere en az 170 Filistinliyi öldürmesi ve en az 9.000 kişiyi yaralaması nedeniyle, 2022'yi işgal altındaki Batı Şeria için son 16 yıldaki en ölümcül yıl olarak adlandırdı. Bu yılın ilk iki ayı, 13'ü çocuk olmak üzere 65 Filistinlinin öldürülmesiyle 2000 yılından bu yana en şiddetli ay oldu.

Bu yıl, Müslümanların kutsal ayı Ramazan, Yahudilerin Fısıh Bayramı ile aynı zamana denk geliyor. Dolayısıyla yılın bu zamanının şiddet için başka bir patlama noktası olacağı açıktı. Bu hızlı şiddet tırmanışı endişesiyle ABD hima-

yesinde durumu sakinleştirmeye yönelik tedbirlerin müzakere edildiği iki bölgesel toplantı düzenlendi.

26 Şubat'ta Filistinli, İsraili, Ürdünlü, Mısırlı ve Amerikalı yetkililer, Akabe'de bir araya geldi. Zirveden sonra yayınlanan ortak bildiri, "daha fazla şiddeti önlemek için sahada gerilimi azaltma" taahhüdünü ve İsrail'in Filistin topraklarında yeni yasadışı yerleşim birimlerine altı ay süreyle izin vermeyi durdurma taahhüdünü vurguladı.

19 Mart'ta Şarm El-Şeyh'te, Filistinli ve İsraili yetkililerin Kudüs'teki kutsal mekânların statükosunu "hem sözde hem de uygulamada" sürdürmeyi taahhüt ettikleri ve "hem İsraililerin hem de Filistinlilerin gerekliliğini" vurguladıkları başka bir toplantı düzenlendi. Ancak Netanyahu hükümeti, statükoyu ne sözde ne de uygulamada destekliyor. İsrail başbakanı, İsrail'in Ürdün'ün kutsal yerlerin koruyuculuğunu tanımasının, tarihi bir hata olduğunu açıkça

ifade eden aşırı sağcı güçlerle ittifak halinde.

Aslında 2023 gerginlikleri, aşırı sağcı Ulusal Güvenlik Bakanı Itamar Ben-Gvir'in Harem-i Şerif'e girmesiyle başladı ve Filistin genelinde halkın öfkesini kıskırttı. Onun gözetimi altında ve İsrail işgal güçlerinin koruması altında İsraili yerleşimcilerin Müslümanların kutsal alanına yaptığı baskınlar yoğunlaştı.

Ben-Gvir ve hükümetteki diğer aşırılık yanlıları, Netanyahu'nun yolsuzluktan hapse girmekten kurtulması ve iktidarda kalması için tek şansı. Bunu biliyorlar ve işgal altındaki Batı Şeria'da Yahudi yerleşimcilerin Filistinlilere uyguladığı şiddeti mümkün olan her şekilde desteklemek ve yeni gerekçeler ortaya koymak amacıyla her fırsatı değerlendiriyorlar.

Netanyahu, bu durumdan ziyadesiyle memnun. Ona göre şiddet, görevdeki altıncı dönemini mahveden hükümet karşıtı protestoların dikkatini dağıtmak için yararlı bir yöntem.

"Din savaşı"

Savaşın, İsrail'in çıkarına olmadığı çok açık. Şu anda Batı Şeria'daki Filistin direnişi artışta. İran'ın bölgedeki askeri varlığı ve diplomatik dominasyonu artıyor. İsrail, İran'ın etkisini dizginlemeye çalışmak için düzenli olarak Suriye'yi vuruyor. Hizbullah'ın varlığı ise Lübnan sınırını da hesaba katmayı gerektiriyor.

Netanyahu'nun İsrail güvenlik teşkilatını dinleyip dinlemeyeceği ise başka bir soru.

Öte yandan, Gazze'de Hamas bu saldırılara karşı ölçülü bir tepki almaya çalıştı. İsrail'i Mescid-i Aksa'ya yönelik yeni baskınlara karşı uyardı. Hamas, İsrail'le çatışmanın ana arenası olarak gördüğü Batı Şeria'daki Filistin direnişine zarar vermemek için gerilimi tırmandırmak istemiyor. İşgal altındaki topraklardaki silahlı saldırılar, İsrail makamlarını, Gazze ile karşı karşıya gelmekten çok daha fazla endişelendiriyor.

Hamas'ın şu anki stratejisi, Mescid-i Aksa'ya yönelik saldırıları önlemek için Batı Şeria, Kudüs ve İsrail'deki tüm Filistinlileri seferberliğe teşvik etmek ve direnişi sadece Gazze'den ibaretmiş gibi gösteren global algıyı kırmaktır. Bununla birlikte, Hamas, özellikle İsrail'in ibadet edenlere yönelik acımasız şiddeti devam ederse, kendisini baskı altında bulabilir. Filistin halkı, Filistin Yönetimi'nin zayıf kınamalarına ve eylemsizliğine karşı şimdiden öfkeyle tepki gösterdi.

Dolayısıyla şiddet tırmanırsa, Hamas, daha sert bir duruş sergilemek ve İsrail'e yönelik roket ateşini yoğunlaştırmak yönündeki popüler talebe uymak zorunda kalabilir. Böylece İsrail'in

Arap ve Batılı sermayelerin anlamadığı şey şu ki, İsrail'in eylemlerine şimdi sert bir yanıt verilmezse, Netanyahu'nun aşırı sağcı müttefikleri, Müslümanların (ve Hıristiyanların) kutsal mekânlarını ele geçirip yerleşme çabalarında daha da ileri gitmek için daha çok cesaretlenecekler.

Mescid-i Aksa'ya düzenlediği baskınlarla tetiklenen 2021 Gazze savaşı tekrarlanabilir. Ancak bunun ötesinde bir tırmanış da ufukta görünüyor.

İsrail'in kutsal mekânlardaki eylemlerinin bir "dini savaş"ı tetikleyebileceğine dair defalarca uyarılar yapıldı. Ocak ayında Ürdün Büyükelçisi Mahmud Daifallah Hmoud, BM Güvenlik Konseyi'ne İsrail'in Harem-i Şerif'e yönelik saldırılarının "yaklaşık iki

milyar Müslümanın duygularını" kışkırttığını ve "dini bir çatışmayı" ateşleyebileceğini söyledi.

Netanyahu hükümetinin El-Aksa'daki saldırgan eylemleriyle, El-Halil'deki İbrahimi Camii'nde olduğu gibi, Filistinlilerin kutsal bölgeye erişimine kısıtlamalar getirmeye çalıştığına dair artan bir endişe var. (O dönemden sonra Cami, İsraili yetkililer tarafından, bir Yahudi yerleşimcinin 1994'te 29 kişiyi öldürerek ibadet eden Müslümanlara ateş açmasının ardından sözde daha fazla şiddeti önlemek için Müslümanların ve Yahudilerin ziyaret edebilecekleri bölümlere ayrılmıştı.)

Şimdiye kadar sadece Arap devletleri, Avrupa Birliği ve ABD tarafından göstermelik kınama açıklamaları yapıldı. Arap ve Batılı sermayelerin anlamadığı şey şu ki, İsrail'in eylemlerine şimdi sert bir yanıt verilmezse, Netanyahu'nun aşırı sağcı müttefikleri, Müslümanların (ve Hıristiyanların) kutsal mekânlarını ele geçirip yerleşme çabalarında daha da ileri gitmek için daha çok cesaretlenecekler.

Global kamuoyu, Harem-i Şerif'teki saldırganlıklara göz yummaya devam ederse, Siyonistler, er ya da geç tüm bölgeyi havaya uçuracak bir fünyeye dönüşecekler,

Genç Birikim Ramazan 2023 İftar Konuşması (Ankara - 09 Nisan 2023)

Ali KAÇAR

Genç Birikim olarak düzenlemiş olduğumuz iftar programına uzak yakın demeden teşrif eden siz kıymetli misafirlerimize “hoş geldiniz” diyor ve sizleri selamların en güzeli, en anlamlısı olan Allah’ın selamı ile selamlıyorum. Ramazan ayınızı tebrik ediyor, İslam âlemine uyanıklık, şuur, bilinç ve hayırlar getirmesini Cenab-ı Hak’tan niyaz ediyorum!

Kâinatı yaratan, düzenleyen, şekillendiren; gökleri, yeri ve ikisinin arasındakilerini yaratan, onları rızıklandıran, onlar için ölümü ve hayatı var eden yegâne güç, Allah’u Teâlâ’dır. Allah’u Teâlâ, tek ilahdır, O’ndan başka ilah da yoktur. O, ezeldir ve ebedir. Başlangıcı ve sonu da yoktur. Nitekim ayetlerde: **“Göklerde ilah olan ve yerde de ilah olan O’dur”** (Zuhruf, 43/84). **“Eğer yerde ve gökte bir-**

Allah’u Teâlâ nezdinde sistem de tektir ki o, vahye göre şekillenen sistemdir. Bu sistemde hâkimiyet/egemenlik, kayıtsız şart-sız Allah’ındır. Hukukta, eğitimde, siyasette, yönetimde ve mahkemelerde kısacası hayatın her alanında hüküm/kanun/şeriat koymak, sadece ve sadece Allah’a ait bir hak ve yetkidir. Dolayısıyla Allah’a rağmen hiç kimse kanun koyamaz.

den fazla ilah olsaydı yer ve gök fesada uğrardı” (Enbiya, 21/22) buyrulmaktadır.

İnsanlık tarihi, önce kendisi, sonra da kendisinden eşi yaratılan bir tek nefisle başlamıştır. Nisa Suresi’ndeki: **“Ey insanlar, sizi bir tek nefisten yaratan, ondan da eşini yaratan ve her ikisinden birçok erkek ve kadın türetip-yayan Rabbinizden korkup sakının”** (Nisa, 4/1) ayeti de bunu teyid etmektedir. Bu tek nefis, Hz. Âdem’dir

(as). Dolayısıyla Hz. Âdem (as), ilk insan ve ilk Peygamber’dir. Çamur ve balçıktan yaratılmıştır (Al-i İmran, 3/59; Hicr, 15/26; Kehf, 18/37; Saffat, 37/11).

Hz. Âdem (as), bugün değişik coğrafyalarda yaşayan, farklı dilleri konuşan, farklı renk, ırk ve dinlerde olan, bütün insanların ilk ve tek

atasıdır. Bugün bizim de yaşadığımız hak ve batıl, tevhid ve şirk, iman ve küfür mücadelesi; Hz. Âdem'in (as) oğulları Habil ve Kabil ile birlikte başlamış, bugün ve yarın devam edecek olan bir mücadeledir.

Muhterem Müslümanlar!

Allah (cc) nezdinde din, tektir; o da İslam'dır. Nitekim Al-i İmran suresinde: **"Allah indinde din İslam'dır"** (Al-i İmran, 3/19) denilirken, bir başka ayette de **"Bugün sizin dininizi kemale erdirdim, üzerinizdeki nimetimi tamamladım ve size din olarak İslam'ı seçip beğendim"** (Maide, 5/3) buyrulmaktadır. Bu ayetlerden anlaşılın, Hz. Adem'den (as) itibaren, son peygamber Hz. Muhammed'e (as) kadar gelen bütün peygamberlerin tebliğ ettikleri dinin ortak adı, İslam'dır ve her peygamberin ümmeti, Müslüman'dır. Nitekim **"İbrahim ne Yahudi ve ne de Hıristiyan'dı; ancak o, hanif (muvahhid) bir Müslüman'dı..."** (Al-i İmran, 3/67). Aynı şekilde bu ifade, diğer peygamberler için de geçerlidir. Yani Hz. Musa'nın (as) da, Hz. İbrahim'in (as) de, Hz. İsa'nın (as) da getirdikleri dinin adı İslam'dı ve kendileri, kendi kavimlerinin ilk Müslümanlarıydı.

Muhterem Misafirler!

Allah'ü Teâlâ'nın razı olduğu hizip de tektir ki o, Allah'ın hizbidir. Allah'ü Teâlâ, insanlığı iki hizbe ayırmakta ve bu iki hizipten birini Allah'ın hizbi, diğerini ise Şeytan'ın hizbi olarak isimlendirmektedir. Nitekim bir ayette, **"Kim Allah'ı, O'nun Resulünü ve iman edenleri dost (veli) edinirse, hiç şüphe yok, galip gelecek olanlar, Allah'ın taraftarlarıdır"** (Maide, 5/56) yani 'Allah'ın hizbidir' buyrulurken; diğer bir ayette de, **"Şeytan, onları sarıp kuşatmıştır; böylelikle de onlara Allah'ın zikrini unutturmuştur. İşte onlar, şeytanın fırkasıdır. Dikkat edin; şüphesiz şeytanın fırkası, hüsrana uğrayanların ta kendileridir"** (Mücadele, 58/19) buyrulmaktadır. Bunun di-

şında bir ayırım ise makbul ve Allah'ın razı olacağı bir ayırım değildir.

Allah'ü Teâlâ, insanları, ikiye ayırmaktadır. Bunlar; iman edenler ve iman etmeyenler yani küfredenler/müşrikler/kâfirler.. Kur'an, iman edenlerin, kendi içinde ırk, renk, dil ve coğrafya ayırımı yapmaksızın kardeş olduklarını belirtmiştir. Bunu en güzel şekilde ifade eden ise, **"Ancak mü'minler kardeşler"** (Hucurat, 49/10) ayetidir. Aynı anadan ve babadan doğanlar; aynı ırktan, aynı topraktan, aynı coğrafyadan, aynı aşiretten, aynı kabileden olanları demiyor; "ancak iman edenler kardeşler" diyor. Nitekim Bedir Savaşı'nda kardeşin kardeşe, babanın oğulla, amcanın yeğenle, velhasıl akrabasının akrabayla savaşmasının bir anlamı kalır mıydı? Demek ki Allah'ı tek ilah, peygamberi O'nun Resulü kabul eden ve bu kabulün gereği olarak da hayatını Müslümanlaştıran herkes; siyah derili, kızıl derili, Yunan, Ermeni, Zenci, beyaz ve dünyanın en ücra köşesinde yaşıyor olsalar bile kardeşlerdir.

Allah'ü Teâlâ nezdinde sistem de tektir ki o, vahye göre şekillenen sistemdir. Bu sistemde hâkimiyet/egemenlik, kayıtsız şartsız Allah'ındır. Hukukta, eğitimde, siyasette, yönetimde ve mahkemelerde kısacası hayatın her alanında hüküm/kanun/şeriat koymak, sadece ve sadece Allah'a ait bir hak ve yetkidir. Dolayısıyla Allah'a rağmen hiç kimse kanun koyamaz. Çünkü kanun/hüküm/şeriat koymak Rabblıkla/İlahlıkla ilgili bir konudur. Yani kim kanun koyuyor ve hâkimiyet hakkının kendisinde olduğunu söylüyorsa, aslında o, ilahlık ve Rabblık iddiasında bulunuyor demektir. Çünkü **"Hüküm, ancak Allah'ındır"** (Yusuf, 12/40) ve dolayısıyla kanun/şeriat koymada Allah'ın şeriki/ortağı yoktur. Allah'a kanun koymada şerik koşanların durumunu şu ayette şöyle belirtmiştir: **"Yoksa onların birtakım ortakları mı var ki, Allah'ın izin vermediği şeyleri,**

dinden kendilerine teşri' ettiler (bir şeriat kıldılar). Eğer o fasıl kelimesi olmasaydı, elbette aralarında hüküm (karar) verilir-di" (Şura, 42/21; Kehf, 18/26).

İnsanların ürettiği tüm sistemler, izmler, kanunlar, şeriatlar, hayat programları, Allah'ın dininin karşısında ortaya atılmış birer yeni dindir. Onlar nasıl ki Allah'ın izni olmadan, Allah'ın dinine rağmen bu dinleri ortaya koyarak küfre girmişlerse, Allah'ın izni olmadan onlara uyanlar da, onların bu hayat programlarını uygulayanlar da, aynen onların dinlerine uymuş ve şirke düşmüş kimselerdir. Ayet, çok açık ve net bir biçimde bize bunu anlatmaktadır. Dolayısıyla İslâm'da gerçeğin ölçüsü ve yegâne hak, Allah'ın Kitabı ve Rasûl'ünün sünneti olduğundan, herkesin bu hükümleri kabul etmesi gerekir. Çünkü Yüce Rabbimiz, mü'minlerin geçerli bir imana sahip olmaları için aralarındaki anlaşmazlıklarda Resul'ün hükmüne başvurmayı şart koşmakla kalmamış; içlerinde herhangi bir sıkıntı duymaksızın ve tam bir teslimiyetle, verdiği hükme teslim

olmayı öngörmüş bulunuyor (4/Nisa, 65). Bir başka ayette de Allah ve Resulü herhangi bir konuda hüküm vermiş ise, mü'min kadın ve erkekler için o konuda farklı istekleri tercih etme yetkisi yoktur (Ahzâb, 33/36) buyrulmaktadır.

Yüce Allah'ın, Resulü Muhammed'e indirdiğinden başkası ile hüküm vermek helâl değildir; çünkü hak, yalnız odur. Onun dışında kalan bütün hükümler ise zulüm ve haksızlıktır. Kur'ân-ı Kerim, Hz. Peygamber'e insanlar arasında Allah'ın gösterdiği şekilde hak ile hükümlerin diye indirilmiştir (Nisâ, 4/105).

İslam'da hâkimiyet/egemenlik de kayıtsız şartsız yalnızca Allah'a aittir. Bu, İslam akidesinin temel bir gereği ve sonucudur. **"Yoksa onlar (İslâm öncesi) câhiliyye hükmünü (idare) mü istiyorlar? İyi anlayan bir topluma göre hükmü, hükümlerini Allah'tan daha güzel kim vardır?"** (Mâide, 5/50). Bu ayette geçen "hüküm" kelimesi, yalnızca siyasal anlam taşımamakta aynı zamanda, her türlü "yargı"yı da kapsamaktadır. Böylece İslâm'a göre yapılmış ve her türlü değer yargısı İslâm'a göre

şekillenmiş olan toplumun hükmü İslâmî; böyle olmayan toplumun hükmü ise cahili hükümdür. İslâmî anlamıyla hâkimiyetin dışında kalan her türlü hâkimiyet ve İslâm'ın değer yargıları dışında kalan her çeşit değerlendirmeye "cahili hâkimiyet"tir.

"Yaratmak da, emir de (yalnızca) O'nundur. Âlemlerin Rabbi olan Allah ne yücedir" (A'raf, 7/54). İslam, hayatı çepeçevre kuşatan bir dindir. Hiçbir şey boşuna yaratılmadığı gibi başıboş da bırakılmamıştır.

Hayatın her alanını düzenleyen ya bir ayet ya bir hadis ya da ayet ve hadise uygun bir içtihatî hüküm söz konusudur. Dolayısıyla "Ben Müslüman'ım" diyen bir kimsenin Allah'a rağmen kanun koymaya kalkışması mümkün olmadığı gibi, böyle yapanlarla birlikte olması, onları kabul etmesi ve desteklemesi de söz konusu olamaz. Çünkü böyle yapmanın şirk olacağını, şirkin de asla affedilmeyeceğini (Nisa, 4/48,116), sahibini cehenneme götüreceğini bilir.

Muhterem Müslümanlar!

Allah'ı Teâlâ nezdinde ümmet de tektir ki o, İslam ümmetidir. Kur'an-ı Kerim, aynı akideyi paylaşan Müslümanların bir tek ümmet olduğundan bahsetmektedir. Nitekim bir ayette, **"İşte sizin ümmetiniz bir tek olan ümmettir ve ben de sizin Rabbinizim; öyleyse benden korkup, sakının"** (Mü'minun, 23/52) denilmektedir. Bir başka ayette ise, **"Gerçek şu ki, sizin bu ümmetiniz tek bir ümmettir. Ben de sizin Rabbinizim, öyleyse bana ibadet ediniz"** (Enbiya, 21/92) buyrulmaktadır. Bu ayetlerden de anlaşılacağı üzere, mensubu

Allah, bu iki kabileyi ateş çukurunun kenarında iken kurtarıyor. İslam, bizler için de güzel ve hayırlı bir nimettir. Çünkü İslam nimeti sayesinde nasıl ki on yıllardır savaşan Evs ve Hazreç kardeş olmuşsa, bugün de aynı işlevi/fonksiyonu görecek tir. Önemli olan bizlerin samimi bir şekilde inanamamız ve gereğini yapmamızdır.

olduğumuz ümmet, tek ümmettir. Müslümanların dışında kalanlar yani Müslüman olmayanlar, ayrı ve farklı bir ümmettirler. Nitekim bir Hadis-i Şerif'te, Peygamber Efendimiz (as): *"Bu ümmet (İslâm ümmeti), diğer ümmetlere karşı üstün kılındı"* (Ahmed b. Hanbel, V, 383) buyurmak suretiyle İslam ümmetinin dışındakilerin farklı ümmetler olduğunu bize bildirmiştir. Zaten ümmetin ıstılahi tanımından da bu anlaşılmaktadır. Âlimlerin çoğu, ümmet kelimesini aynı

dine tabii olanlar yani Müslümanlar için kullanmışlardır. Dolayısıyla Allah'ı tek ilah olarak kabul eden, Peygamberi O'nun resulü ve elçisi olarak tanıyıp ona itaat eden, sünnetine tabi olanlar Müslüman'dır, kardeşler ve aynı ümmete mensupturlar. Irkı, konuştuğu dili, rengi, yaşadığı topraklar farklı da olsa, aynı akideyi paylaşan insanlar mü'mindirler, mü'minlerin kardeşidirler ve İslam ümmetinin de bir ferdidirler.

Ümmet olmak, kardeş olmak, ihtiyari ya da isteğe bağlı; olsa da olur, olmasa da olur tarzı bir şey de değildir. Ümmet olmak, kardeş olmak, akidevi bir zorunluluktur, imani bir gerekliliktir. "Ben Müslüman'ım" diyen ve gereğini, Kur'an ve Sünnet doğrultusunda yerine getiren herkes, İslam Ümmetinin bir parçasıdır. Ümmet, asıl bedendir, ana gövdedir; topluluklar, cemaatler, fırkalar ve Müslümanlar ise bu asıl bedeninin bir uzvudurlar, bir parçasıdır. İslam yani Kur'an-ı Kerim'in emir ve nehiyleri ancak ümmet halinde ve devlet olarak yaşanabilir. Kur'an-ı Kerim'e ve Resul'ün (as) hayatına baktığımızda bunu açıkça görebiliyoruz. Çünkü bu din, hem bireysel hem de toplumsal hayatı bütünüyle kuşatan bir dindir. Bir kısmını uygulayıp

bir kısmını terk etmek, bu dinin ruhuna ve indiriliş amacına aykırıdır. Bu nedenle Kur'an, bizi birlik olmaya ve ayrılmamaya çağırıyor. Nitekim şu ayet, bu durumu çok iyi açıklamaktadır:

"Allah'a ve Rasûlüne itaat edin; birbirinizle çekişmeyin. Sonra korkuya kapılırsanız da rihınız (rüzgârınız, gücünüz, devletiniz) gider. Bir de sabredin. Çünkü Allah, sabredenlerle beraberdir" (Enfâl, 8/46). Allah Teâlâ, "bölük bölük olmayın" parçalanmanın aksi halde "Korkuya kapılırsınız, kalbi zaafa düşersiniz. İradeniz çözüldür" diyor. Kur'an'da "Rih" kelimesi kullanılıyor. Bu, sözlük anlamı itibarıyla "Rüzgâr" anlamına geliyor. "Rüzgâr" yani etkileme gücü olan varlık demek; müfessirler bunu "Gücünüz, devletiniz gider" şeklinde anlamışlar. Bu ayet; bize, Mü'minlerin birbirinin gücü-kudreti-rüzgârı olduğunu, bölünüp parçalanma halinde bu gücün birbirini besleyen değil, birbirini azaltan güce dönüştüğünü anlatıyor. Bu ise rüzgârın yani gücün, dolayısıyla da "Devletin kaybı" noktasına kadar varabileceğini

bildiriyor. İslam dünyasının bugünkü haline baktığımızda bu ayetin nasıl gerçekleştiğini açıkça görüyoruz. Bugün, halkı Müslüman olan hiçbir ülkede Allah'ın hükümlerini uygulayan bir devlet maalesef yoktur. Bu anlamda umutlarımızı yeşerten bir "Afganistan" var, inşallah bu ülkede kurulan ve devam edecek olan yönetim/devlet, "Müslümanların Medine'si olur" diye umut ve temenni ediyorum.

Bu nedenle Kur'an, biz Müslümanların bir ve beraber olarak Allah'ın ipine sarılmamızı emrediyor: **"Hep birlikte Allah'ın ipine (İslâm'a, Kur'an'a) sımsıkı yapışın; parçalanmayın. Allah'ın size olan nimetlerini hatırlayın: Hani siz birbirinize düşman kişiler idiniz de O, gönüllerinizi birleştirmiş ve O'nun nimeti sâyesinde kardeş kimseler olmuştunuz. Yine siz, bir ateş çukurunun tam kenarında iken oradan da sizi O kurtarmıştı. İşte Allah size âyetlerini böyle açıklar ki, doğru yolu bulasınız."** (Âl-i İmrân, 3/103) Bu ayetin iniş nedeni olarak; Evs ve Hazreç kabile-

si arasındaki savaşlar dolayısıyla düşmanlıklar gösterilmişse de ancak bizler için de bir uyarıdır. Bu ayette, Allah'ın aziz dini İslam'ın, yıllarca savaşan iki düşman kabilenin kalpleri arasında ülfet meydana getirdiği ve onları kardeşler yaptığı anlatılmaktadır. Eğer Allah'ın yardımı olmasa idi bu kardeşliğin meydana gelmesi ve dolayısıyla da savaşın durması mümkün olmayacaktı. Allah, bu iki kabileyi ateş çukurunun kenarında iken kurtarıyor. İslam, bizler için de güzel ve hayırlı bir nimettir. Çünkü İslam

nimeti sayesinde nasıl ki on yıllardır savaşan Evs ve Hazreç kardeş olmuşsa, bugün de aynı işlevi/ fonksiyonu görecektir. Önemli olan bizlerin samimi bir şekilde inanmamız ve gereğini yapmamızdır. Unutmayalım ki o gün olduğu gibi bugün de ayrılık çıkararak Müslümanları zaafa düşürenler, güçsüzleştirenler bilmeliler ki ateş çukurunun kenarındadırlar. Ateş çukuruna düşmekten kurtulmak ise rüzgârımızı -Rih'imizi- güçlendirecek ameller işlemekle yani Allah için kardeş olmakla gerçekleşecektir.

Ümmet olmak, kardeşler olarak birlik ve beraberliği engelleyenleri, arada var olan ihtilafları derinleştirenleri Rabbimiz, şu ayetle azaba uğratılacaklarıyla tehdit etmektedir: **"Kendilerine apaçık deliller geldikten sonra parçalanıp ihtilâf ederek ayrılığa düşenler gibi olmayın. İşte bunlar için pek büyük bir azap vardır"** (Âl-i İmrân, 105). Hz. Ebubekir'e Hz. Ömer'e, Hz. Bilal-i Habeş'e, Ammar b. Yasir'e ve diğer sahabelere gelen deliller bize de gelmiştir. Biz de okuyoruz, mukabeleler yapıyoruz, hıfz ediyoruz, bu delilleri! Ayda, ba-

Bize yapılan önemli bir uyarı da adil olmamızdır. Adil olmak, adaleti ayakta tutmak, Müslüman olarak Allah'ın huzuruna, O'nun rızasını kazanmış olarak çıkmamız için gereklidir hatta şarttır. Adalet, bir şeyi ait olduğu yere koymaktır. Tersine ise zulümdür. Ne yazık ki adil olmanın unutulduğu, adaletli davranmanın rafa kaldırıldığı bir ortamda yaşıyoruz.

zen birden fazla hatim yapıyoruz. Ama nedense bu deliller sahabeyi etkilediği gibi bizleri etkilemiyor ki ayrılıklara düşüyoruz ve bir türlü toparlanamıyoruz, istenilen kardeşliği de oluşturamıyoruz. Okuma şeklimiz, kalbimizde arzu edilen etkiyi de oluşturmuyor. Dolayısıyla da aramızda tefrikalar, ayrılık ve ihtilaflar eksik olmuyor. Sahabeyi, her şeyini; eşini, çoluk, çocuğunu, malını ve mülkünü geride bırakarak Mekke'den Medine'ye hicrete sevk eden bu deliller, ne yazık ki bizleri dünyevileşmekten alıkoymuyor.

Oysa sahabeyi, 'Örnek Kur'an Nesli' yapan bu deliller, bizim de okuyup durduğumuz delillerdi. Bu delillerde bir değişiklik yok, o zaman bu delillere yaklaşımımızda, okuma şeklimizde bir yanlışlık var, bir eksiklik var. O zaman bu delillere yaklaşma ve okuma şeklimizi değiştirmemiz lazım. Hz. Peygamber'in dediği "Onlar, Kur'an okurlar ama okudukları boğazlarından aşağı inmez"lerden olmayacağız. Bizler, "Kur'an'ı hakkını vererek okuyacağız" (2/121). Çünkü Kitabı, hakkını gözeterek okumak Kitab'a imanla ilgilidir. Eğer hakkını vererek/gözeterek okursak, işte o zaman bu okuma şeklimiz "bizi doğru yola iletir" (17/9).

İşte bizler, bu delilleri, ancak sahabenin okuduğu ve yaklaştığı tarzda okursak Silm'e girmiş oluruz. Aksi halde -Allah korusun- yuvarlanmak üzere 'ateş çukurunun kenarında' oluruz. Bu ise şeytanın ve dostlarının istediği bir durumdur. Bu tercih, bize aittir. Yani ya "topyekûn silm içinde olmayı" ya da şeytanın adımları arkasında yürümeyi tercih edeceğiz. Demek ki, 'Silm'de olmak için, Kur'an'ı başucu

kitabı olmaktan çıkarmayacağız. Kur'an'ı 'meh-cur bırakmayacağız. (Furkan, 25/30). 'Kur'an'ı okuyup anlayan, anladığını da hayatına aktaran konumda olmalıyız. Bu mübarek Ramazan ayı vesilesiyle Kitabımızı/bize gelen delilleri, sadece yüzünden okuyup geçenlerden olmamalıyız. Kur'an, hayatımıza müdahale etmeli, bireysel, ailevi ve toplumsal hayatımızı tanzim etmelidir.

Kitabımızda bize yapılan bir başka uyarı da "emrolduğumuz gibi dosdoğru olmamızdır." Kendimize karşı doğru olacağız, ailemize karşı doğru olacağız, komşumuza, arkadaşlarımıza, çevremize karşı da doğru olacağız. Ama daha da önemlisi Allah'a karşı doğru olacağız. O'na verdiğimiz 'Müslümanız', 'elestu birabbikum kâlû belâ' (A'raf, 7/172) misakımızın gereğini, gereği gibi yerine getireceğiz. Sadece doğru olmak da yetmez, doğru olanlarla da birlikte olacağız (Tevbe, 9/119). Evet, doğru olmak yetmez, doğrularla da birlikte olmalıyız. Doğruları savunanlar yalnız da kalsalar, dokuz köyden de kovulsalar, onlarla birlikte olmak ve onların doğrularını savunmak, sadece bu ayetin gereği değil, aynı zamanda Müslüman olmamızın da bir gereğidir. Aksi halde zulme meyletmiş oluruz ki Allah, zulme meyletmeyi, ateşe dokunmakla uyarılmaktadır. Bu duruma kimse düşmek istemez, istememelidir.

Bize yapılan önemli bir uyarı da adil olmamızdır. Adil olmak, adaleti ayakta tutmak, Müslüman olarak Allah'ın huzuruna, O'nun rızasını kazanmış olarak çıkmamız için gereklidir hatta şarttır. Adalet, bir şeyi ait olduğu yere koymaktır. Tersine ise zulümdür. Ne yazık ki adil olmanın unutulduğu, adaletli davranmanın rafa kaldırıldığı bir ortamda yaşıyoruz. Bu ortam, zulüm ortamıdır, fitne ve fesat ortamıdır. Çünkü İslam'ın ve dolayısıyla "adalet"in olmadığı yerde zulüm vardır, fitne ve fesad vardır. Müslüman, isteyerek ve rızaen böyle bir ortamda yaşamak istemez. Böyle bir ortamın devamı için destek

de vermeyeceği gibi "bana değmeyen yılan bin yaşasın" da demez. Değiştirmek için üzerine düşen gayreti göstermesi, Müslüman olmanın bir gereğidir. Çünkü Rabbimiz, bizlere, **"Allah için şahidler olarak adaleti ayakta tutun"** buyuruyor. Bunu, **"kendiniz, anne-babanız ve yakınlarınız aleyhine bile olsa"** (Nisa, 4/135) yapın buyuruyor. Bir başka ayette ise: **"Ey iman edenler, adil şahidler olarak, Allah için, hakkı ayakta tutun"** dedikten sonra **"Bir topluluğa olan kininiz, sizi adaletten alıkoymasın. Adalet yapın. O, takvaya daha yakındır. Allah'tan korkup-sakinin"** (Maide, 5/8) buyuruyor. Bu nedendir ki bugün bizler, hemen hemen her yerde itilen kakılan ve dışlanan konumundayız. Zulme, katliama, tecavüze uğrayan, yer altı ve yer üstü kaynakları yağmalanan, talan edilen, bizleriz.

1948'den beri bir hançer gibi bağrımıza saplanan Siyonist terör örgütü İsrail, her ay ama özellikle de her ramazan ayında saldırı gerçekleştirmekte ve kutsallarımıza, mahremlerimize tecavüz etmektedir. İçinde yaşadığımız ülke dâhil İslam dünyasında hep aynı, birbirinin tekrarı türünde açıklamalar yapılmaktadır. Ciddi olarak Siyonist katillere geri adım attırarak hiçbir adım atılmamaktadır. Kudüs'ün, Mescid-i Aksa'nın mübarekliği, kendisini korumaya çalışan bir avuç Müslüman'a cesaret vermekte ve onları, yüzbinlerce şehide rağmen direnişe sevk etmektedir. Ne mutlu onlara! Aslında onlar, ümmetin namusunu, şerefini, onurunu kurtarmaktadır.

Bilinmelidir ki İslam dünyasında Siyonist İsrail ile diplomatik ilişki kuran, normalleşme girişimlerinde bulunarak anlaşmalar yapanlar; Kudüs'e, Mescid-i Aksa'ya ve Selahaddin Eyyubi'ye ihanet etmektedir. Bu, onların alınlarına sürülmüş kara lekedir ve asla silinmeyecektir.

İşin ilginç yanı, dün "terör devleti" diyenler,

"Siyonist İsrail ile asla normalleşme olmaz" diyenler; sanki bunlar hiç söylenmemiş gibi tekrar ilişkiye geçerek karşılıklı diplomatik ilişki başlatmışlardır. Katledilen 10 şehidin kanı henüz kurumamışken ve "bu, savaş nedenidir" sözü de hafızalarda tazeliğini korurken, nasıl olur da hiçbir şey olmamış gibi Siyonist terör örgütü ile diplomatik ilişki kurulabiliyor? Bunu anlamak mümkün değildir. Siyonist İsrail, terörden ya da yeni yerleşim alanları oluşturmaktan mı vazgeçti? Ya da Filistin'de abluka mı kaldırıldı? Hayır! Siyonist İsrail, hem katliama hem de yeni yerleşim alanları açmaya devam etmektedir. Kurulan bu diplomatik ilişkiden sonra ne derlerse desinler ne söylerlerse söylesinler, hiçbir anlamı yoktur. Ve dolayısıyla Siyonist İsrail'in gerçekleştirdiği her katliamda ve yeni yerleşim alanlarından, en az Siyonist terör devleti kadar diplomatik ilişki kuranların da vebali vardır. Bu, böyle bilinmelidir!

Hepimiz çok iyi biliyoruz ki Siyonist İsrail'i durduracak tek şey, güçtür. Bu güç ortaya konmadan, Siyonist İsrail'in geri adım atması mümkün değildir. Belki bu aşamada Siyonist katillere geri adım attıracak en önemli adım, Siyonist katiller güruhu İsrail'in Büyükelçisini ve bütün görevlilerini sınır dışı etmektir. Aksi halde "mazlumların yanındayız" ya da "Mescid-i Aksa kırmızıçizgimizdir" iddiaları, boş martavaldan ibaret kalacaktır.

Filistin, Kudüs toprakları hemen hemen her peygamberin ya yaşadığı ya da belirli bir süre kaldığı ve Rabbimizin buyruğuyla etrafı bereketli kılınmış kutsal topraklardır. Mescid-i Aksa, ilk kıblemizdir. O ki Hz. Peygamber'in (as), "*Ancaak üç mescidi ziyaret için yola çıkılır; Mescid-i Haram, Mescid-i Aksâ ve benim şu mescidim!*" (Buharî, Fadlus-Salâti fî Mescidi Mekke ve'l-Medîne, 6; Hac, 26; Savm, 67; Müslim, Hac, 288; Tirmizî, Salât, 243/326) dediği mescitlerden birisidir. Hz. Peygamber'in miraca çıktığı

kutsal mekândır, bu topraklar! Sıradan yerler değildir. Buraları korumak, sadece Filistinlilerin görevi değildir. En az onlar kadar "ben Müslümanım" diyen herkesin görevidir. Hiç kimsenin "bana ne" demeye, savsaklamaya hakkı yoktur.

Kudüs'ün, Mescid-i Aksa'nın özgürleşmesi için atılacak her adım, önemli ve anlamlıdır. Çünkü Mescid-i Aksa, Kudüs özgürlüğüne kavuşmadan hiçbir Müslüman hatta hiç kimse özgürleşemez. Bugün sadece bölgede değil, bütününle dünyada bir kaos varsa bunun nedeni, Kudüs'ün özgür olmamasıdır. Bu nedenle bugün ümmet de, biz de özgür değiliz.

Kudüs için, Mescid-i Aksa için yapılan her eylem, yapılan her açıklama ve atılan her slogan anlamlı ve önemlidir. Ama sadece bununla yetinmemek lazımdır. Sadece bir katliam olduğu ya da bir saldırı gerçekleştiği zaman eyleme kalkışmak yeterli olmuyor. Diğer zamanlarda da Kudüs'ü, Mescid-i Aksa'yı gündemden düşürmeyecek tarzda planlar, programlar yapılmalıdır.

Ayrıca yapılan eylemlerin hedeflerinden birisi de Siyonist katillerle işbirliği halinde olan, normalleşme ilişkilerini devam ettiren ülke yönetimleri olmalıdır. Onlara yönelik baskı oluşturulmazsa Siyonist katiller güruhuna geri adım atılamaz. Dolayısıyla gerek Siyonist İsrail'e ve gerekse işbirlikçi bölge ülke yöneticilerine geri adım attırmanın yolu; anlık, günlük eylemler değil, sürekliliği olan eylemlerdir. Bunu asla unutmayalım.

Sözlerimi şu ayetle bitireyim inşaallah: "**Ey iman edenler, Allah'tan korkun. Herkes, yarın için neyi takdim ettiğine baksın. Allah'tan korkun. Hiç şüphesiz Allah, yaptıklarınızdan haberdardır**" (Haşr, 59/18).

Dünyevileşme Serüvenimiz*

Cefai DEMİREL

Dünyevileşmek; yaşantımızda dini inanç ve değerlerin günlük hayatın dışına itilmesi veya enerjimizin tamamını dünyevi menfaatlere harcamamız, dünyevi hedeflerimizin hayatımızda öncelikli hale gelmesidir.

“Kadınlara, oğullara, kantar kantar altın ve gümüşe, nişanlı atlar ve develere, ekinlere karşı aşırı sevgi beslemek, insanlara güzel gösterilmiştir. Bunlar, dünya hayatının

nimetleridir. Oysa gidilecek yerin güzeli, Allah katındadır” (Ali İmran, 14). Ayetten anlaşılacağı gibi Rabbimiz, fitraten bizleri dünya nimetlerine meyilli olarak yaratmıştır. Fitraten dünya nimetlerine meyilli olmamız,

Toplum mühendislerinin; bizleri şekillendirme, biçimleme, düşünce tarzımızda değişim yapma gibi konularda isteklerine sorunsuzca tabi oluyoruz. Onların, plan ve projeleri var. Bizlerin, tezi geçelim, anti tezimiz bile yok. Oysa Müslüman, edilgen değil, etken olmalı değil mi idi?

dünyevileşmemize mazeret olamaz. Rabbimiz, bizlere ayetleri ile uyarılar göndermiş, dünya hayatının geçiciliğini bildirmiş, ahiret ile uyarılmış, bizlere akıl vermiş, kalıcı mekânın ahiret olduğunu, yine ayetleri ile bildirmiştir: **“Size verilen her şey, yalnızca dünya hayatının metaı ve süsüdür. Allah katında olan ise daha hayırlı ve daha süreklidir. Yine de akıllanmayacak mısınız?”** (Kasas, 60).

Sözümün burasında, oryantalizmin çıkış

sebebi, amaçları, hedefleri hakkında kısa bir bilgilendirme yapacağım.

1. Oryantalizmin Felsefesi: Tanırsan Yönetirsin

Oryantalizmin ortaya çıkışı, 700 yıl öncesine dayanır. Çıkış sebebi, İslam'ı kendilerine tehdit olarak görmeleridir. Eyüp el-Ensari (ra), 669

* **Genç Birikim** Dergisi/Derneği merkezi tarafından 16 Mart tarihinde organize edilen çevrimiçi konferansın özet metnidir.

yılında (1350 yıl önce) Konstantiniye (İstanbul) kuşatmasına katılmış, hastalanarak vefat etmiştir. Selahaddin Eyyübi, 1187 yılında (836 yıl önce) Kudüs'ü fethetmiştir. Kanuni Sultan Süleyman, 1529 yılında (494 yıl önce) 1. Viyana kuşatmasını yapmıştır. 4. Mehmet, 1683 yılında 2. Viyana kuşatmasını yapmıştır.

Avrupalılar, İslam korkusundan, İslam'ı araştırmaya başlamışlardır. Araştırmalarının amacı, hayır için değildir; İslam'ın açık tarafını, yumuşak karnını bulmak amacını taşımaktadır. *Oryantalizmin felsefesi, tanırsan yönetirsin.* İslam tehlikesinden emin olabilmek için, doğu (Orient) ilimlerini (inanç, töre, kültür, dil) öğrenme yoluna gitmişlerdir. Bu konuda âlim, hoca, molla, hafız kılığında aramıza girip kültürümüzü incelemişler; neye kızarız, neye üzülürüz, neye ağlarız, İslam'a ne kadar bağlıyız, sosyologları bizi çözmüşler. Kitaplarımızı, Batı dillerine çevirip araştırmacıların incelemelerine açmışlar. Bütün bunları, İslam korkusundan yapmışlar.

Kapitalistler, inançları para kazanmak olduğu için bu uğurda sosyologları ve başkalarını kendilerine hizmet etmek için kullanmışlardır. Para kazanmak için kimlerin hizmet etmesi gerekiyorsa bulmuşlardır.

Kapitalistler, inançlarının gereğini yerine getirmektedirler; bu konuda işlerini de iyi yapmaktadırlar. İşlerini iyi yapmayanlar, bizleriz yani Müslümanlar! Rüzgârın önündeki yaprak gibi, bir o yana bir bu yana toplum mühendislerinin planları çerçevesinde, onların istediği tarafa savrulup duruyoruz.

Toplum mühendislerinin; bizleri şekillendirme, biçimleme, düşünce tarzımızda değişim yapma gibi konularda isteklerine sorunsuzca tabi oluyoruz. Onların, plan ve projeleri var. Bizlerin, tezi geçelim, anti tezimiz bile yok. Oysa Müslüman, edilgen değil, etken olmalı değil mi idi?

Ali Şeriatî, "Medeniyet ve Modernizm" kitabında bir anısını naklediyor: Fransa'da

doktora yaparken (1960), son sınıfa geldiğimde aldığım bursların baskısı altında eziliyordum. Sonunda çalışmaya karar verdim. Bir sosyolog olarak iş arıyorum. Gazete ilanlarına bakıyorum. Bir yerde, sosyolog arayan bir ilan gördüm. Gittim ve beni bir salona aldılar. Bir de ne göreyim; iki sene önce doktora hocam, emekli olmuş bir profesör sosyolog. Beni karşısına aldı, biraz sohbetten sonra "Hocam, biz sosyologuz. Bunlar ise fabrikatör. Biz bunlara nasıl hizmet verebiliriz ki, dedim." "Olur, mu" dedi, "Asıl bizim onlara verebileceğimiz önemli hizmetler var. Biz yıllardır bunlara hizmet sunuyoruz."

Onun bu sözleri kafamı karıştırdı. Ben, tekrar "Hocam, bunlara nasıl bir hizmet sunabiliriz ki? Bunlar, araba, makine üretiyor; bizler ise sosyologuz, toplum ile ilgileniyoruz." dediğimde "Otur, sana bir hadise anlatacağım" dedi ve anlatmaya başladı: "Avrupa, kendi ihtiyacını karşılamak üzere araba üretti. İhtiyaç fazlası araç yığını oluşunca bu arabaları ne yapacaklarını düşünmeye başladılar ve sonra bu arabaları başka toplumlara satmaya karar verdiler. Sonunda birkaç sosyologu Afrika'ya gönderdiler. Bu sosyologlar, o toplumları inceleyip araştırdılar. Yapısını çözdüler ve bir raporla geri döndüler." Bu toplumlarda kabile reisleri var. Kabile reisleri birbirlerini kıskanırlar ve birbiriyle rekabet içindedirler. Bunların farklı zevkleri var. Mesela kabile reisinin en büyük zevki, o toplumun en iyi atına sahip olmaktır. Her sabah atına biner, sekiz on kilometrelik bir alanda çıkar gezer. "Ben varım" der. O, bir üstünlük göstergesidir. Sonra geri döner. Bu kabile reisleri değerli taşlara sahiptir.

"Bizim, buraya araba satmamız zor ama eğer bunların zevklerini değiştirebilirsek araba satabiliriz." dediler. Bunun üzerine bir proje üretildi ve proje gereği değerli taşlarla, mücevherlerle süslü özel bir araba ürettiler. Belirli bir kabile reisi seçildi ve bu araba ona hediye edildi. Ardından arabanın üzerinde gideceği bir yol lazım. Ona sekiz km.lik bir yol yapılır. Bu arabayı sürececek bir şoföre ihtiyaç var.

Kabile reisine Avrupa'dan özel bir şoför tayin edilir. Bu arabanın benzine ihtiyacı olacaktır. Oraya bir benzin istasyonu kuruldu. Oraya iki hanım konuldu. Bu hanımlar, Avrupa'daki özel süs ve makyajlarıyla oraya yerleştiler. Şoför, her gün kabile reisini alıyor, sekiz km.lik yolda şöyle bir gezdiriyor. Bu da kabile reisi için büyük bir zevk ve gösteriş oluyor.

Arkasından bunu gören diğer kabile Reisleri de araba istemeye başladılar. Mücevherlerle süslü araba istediler. Bunun için değerli taş vermesi lazım. Onlar, değerli taş verdi, Avrupalılar araba yaptı. Onlar, değerli taş verdiler, yollar yapıldı. Onlar, değerli taş verdiler, benzin istasyonu yaptılar. Değerli taş verdiler, güzel hanımlar gördüler. Böylece bütün kabile reisleri araba almaya başladı ve *kabile reislerinin zevkleri değişmeye başladı.*"*

Batı, sosyologları ile, toplum mühendisleri ile bizleri araştırıp zevklerimizi, töremizi, nelere kızıp, nelere güldüğümüzü, nelere tepki verdiğimizizi araştırıp, bizim üzerimizde projeler uyguluyorlar. Bizler de çaresizce projelerini hayata geçirmelerini izlemekle meşgul oluyoruz.

Batı, bizlere bir araba ile gelmiyor, kurumsal bir yapı ile geliyorlar. Araba, yollar, benzinlik, bakımlı kadın, süslü eşyalar, kozmetik, "onda var bende neden olmasın", Batı'ya yedek parça ve yakıt bağımlılığı... Batı'nın kültür ve gelenekleri, yaşam tarzı, alışkanlıkları, zevkleri, giyimleri ile geliyorlar. *Batı projeleri ile gelip, zevklerimizi, giyimlerimizi, yaşam tarzımızı değiştiriyorlar.* Bugün bizlerin ve çocuklarımızın conid'nden, hans'dan ne farkı var?

2. Rabbimiz, Rahman ve Rahimdir

Bakara 163. ayette "**İlahınız, tek bir ilahtır. O'ndan başka ilah yoktur. O, rahmandır, rahimdir**" buyrulmaktadır. Rahman ve Rahim olan Rabbimiz, neden bize Maraş depremi gibi bir acıyı yaşatır? 50 bin canı neden vefat ettirir?

* Genç Birikim dergisi, Kasım 2012, 162. Sayı, "Oryantalizm" yazısından.

Peşine, Urfa ve Adıyaman'a, neden sel felaketi verir? Bunun bir sebebi olmalı? Rabbimizin gazabını çekecek ne yapmış olabiliriz?

Hazreti Ömer (ra) şöyle anlatır: Bir defasında Resulullah'a (sav), esirler getirilmişti. Bir de baktık ki esirlerden bir kadın, büyük bir endişe ile kaybettiği çocuğunu arıyor. Esirler arasında çocuğunu bulduğu vakit, onu alıyor, göğsüne bastırıyor ve emziriyordu. Resulullah (sav), bize, "Bu kadının çocuğunu ateşe atacağına ihtimal verir misiniz?" diye sordu. "Hayır, vallahi asla atamaz" dedik. Nebi-i Ekrem efendimiz: *"İşte Allah Teâlâ, kullarına bu kadının yavrusuna olan şefkatinden daha şefkatli ve merhametlidir"* buyurdu (Buhari, Edep 18; Müslim, Tövbe 22).

Bir sürü yetim, dul, sakat, evsiz ve işsiz kimse kaldı. Allah Resulü'nün (sav) bahsettiği, Allah (cc) şefkati, merhameti bizlere uğramadı da neden bizlere gazap olarak uğradı? Allah Resulü mü (sav) yanlış söyledi? Hâşâ! Yoksa hadis ravileri mi yanlış aktardı? Yoksa biz, bir yerlerde yanlışla mı saptık? Tıpta hastalık ne kadar büyükse, tedavisi de o kadar zahmetli

ve sancılıdır. Kanser, ne kadar ilerlemiş ise tedavisi de zehir içme (kemoterapi), cerrahi müdahale, atom (radyasyon) alma ve benzeri tedavilerle devam eder. Peki, doktorlar bu kadar meşakkati hastaya neden uygularlar? Hastaya gazezleri mi vardır? Neden zehir verip kesip biçerler? Hastada kurtulma ümidi varsa doktorlar hastanın canını yakarlar, görünüşte ona zulmederler. Bu yaptıkları, hastayı kurtarmak içindir. Onu sağlığına kavuşturmak içindir. Amaçları, hastaya eziyet etmek değildir. Eğer doktorumuz bizlere; "dilediğince ye, iç, gönlünce gez", diyorsa işte o zaman vay halimize! Bizden ümit kesilmiş demektir.

Rabbimiz, bizlere, böyle büyük acılar yaşatıyorsa bu hastalığımızın büyüklüğü sebebiyledir. Böylesine büyük bir hastalığın, pansuman tedavilerle iyileşmesi mümkün olmazdı. Büyük cerrahi müdahale zaruret haline gelmiş demektir. Rabbim, bizlere cerrahi müdahale yapıyorsa "acaba nerede hastalığımız var" diye düşünmeliyiz. Veya "kanser nerelerimize sirayet etmiş" diye düşünmeliyiz.

Neremize sirayet etmemiş ki! Deprem öncesi konuştuklarımızı hatırlarsak, emeklilikte yaşa takılanlar, asgari ücret, zamlar, hayat pahalılığı, ev fiyatları, sıfır araç bulamama, seçimler, yemek programları, moda, kim kimin eşi, kim öldürdü programları, hepsi dünyalık; ne de çok dünyevileşmişiz farkında olmadan.

Böylebirdünyevileşmenin sonucunda Rabbimiz, bizleri, kendi halimize bıraksa idi, *Müslümanların akıbeti nasıl olurdu? Cennetlik mi olurduk yoksa cehennemlik mi olurduk?* Rabbim, Furkan

suresi 17-18. ayetlerde, ahirette müşriklere, dünyada tapmış oldukları putlara hitaben, "Onları, siz mi sapıklığa düşürdünüz? Yoksa kendileri mi yoldan çıktılar?" diye sorar. Onlar, "Seni tenzih ederiz! Senden başka dostlar edinmek bize yaraşmaz. Sen, bunları ve atalarını nimetler içinde yüzdürdün; nihayet onlar da seni anmayı unuttular ve böylece uçurumu boylayan bir topluluk oldular" diyecekler.

Dünyanimetleri; bizleri şımarttı, azgınlaştırdı, yoldan çıkarttı, dünyalıklara meylimiz arttı. Sapıklıklar, bizleri çevrelemeye başladı. **"And olsun ki, sizi yerde yerleştirdik ve size orada geçim vasıtaları meydana getirdik, siz ise pek az şükredersiniz"** (Araf, 10). Rabbimiz, gidişatımıza müdahale etmeseydi de cehenneme gitseydik; bu durum, Rabbimizin Rahman ve Rahim sıfatına uymaz idi. Rabbim, bizden hala ümidini kesmemiştir. Hala bizleri kurtarmak ümidiyle cerrahi müdahalelere girişmektedir, canımızı yakmaktadır. Rabbimiz, cehenneme, ateşe düşme ihtimalimizden dolayı bizleri kurtarmaya çalışmaktadır.

3. Mülkün Sahibi Rabbimizdir

Değer verdiğimiz dünyalıklar, gelip geçici me-talardır. Rabbim, bunu, bizlere 1999'da Gölcük'te, şimdi de Maraş depremi ile göstermektedir. "Tarih, tekerrürden ibarettir" bir atasözüdür. Benzer bir sözü de Mehmed Akif Ersoy söylemiştir: "Tarihi tekerrür diye tarif ediyor-lar; hiç ibret alınsaydı, tekerrür mü ederdi?" El-bette ibret almıyoruz, aynı hataları tekrar edip Akif'i haklı çıkarmaya devam ediyoruz.

"İnsanoğlunun bir vadi dolusu altını olsa bir vadi daha ister. Onun gözünü topraktan başka bir şey doyurmaz." (Buhari, Rikak 10; Müslim, zekât 116-119). Hadisin başka rivayetlerinde; iki vadi dolusu altını olsa üçüncüsünü ister, "gözünü" yerine "karnını" ifadesi olarak da geçmektedir. Hadiste anlatılmak istenen, insanoğlunun mal ve dünyalığa olan düşkünlüğüdür. Fitraten düşkünlüğümüz olsa da imanımız ve aklımız, bunların geçici olduğunu bizlere bildirmektedir. Ne kadar uzun yaşarsak yaşayalım, dünyalıklarımızı burada bırakıp gideceğimiz, hepimizin malumudur.

Ömrümüzü verip biriktirdiğimiz mal-mülk, sadece altmış beş saniyelik bir silkeleme ile yerle bir oluveriyor. Dün, zengin veya milyarder diye adlandırdığımız kimseler, bir silkeleme ile sıcak çorbaya muhtaç hale gelebiliyor. Rabbim, uyanmamız için zaman zaman bizleri silkeliyor, üstümüze yığılan dünyalık tozları silkeliyor ki üzerimizden atılsın, kirlerimizden kurtulalım. İnşallah, yeryüzü hareketlerinden ders alan kullarından oluruz.

"Kendisini müstağni gördüğünden" (Alak, 7) ayeti, mealen insanoğlunun kendini yeterli gördüğünden, kimseye ihtiyacı olmadığından, kendini ihtiyaçtan uzak gördüğünden bahseder. Günümüzde insanoğlu, malına-mülküne bakıp gururlanır, kibirlenir, "malımın gücü ile açlık rızık endişesi taşımam" diye düşünür. Bilinmelidir ki mülkün sahibi, Rabbimdir. Belli aralıklarla da bizlere hatırlatmaktadır. Maraş depremi ile bizlere, mülkün sahibinin kendisi olduğunu hatırlattı: **"Yeryüzünde dolaşıp da kendilerinden**

öncekilerin akıbetlerinin nice olduğunu görmediler mi? Onlar, güçleri ve yeryüzünde bıraktıkları eserler itibariyle bunlardan daha üstün idiler. Böyleyken Allah, onları, günahları yüzünden yakalayıp cezalandırdı; kendilerini Allah'a karşı koruyan da olmadı" (Mümin, 21). Rabbim, akıbetimizi, geçmiş ümmetlerin akıbetine benzetmesin, musibetlerden ders alan kullarından kılınsın.

Bir başka ayette de şöyle buyrulmaktadır: **"Onlar, yeryüzünde dolaşıp da kendilerinden önce yaşamış toplumların akıbetlerinin nasıl olduğuna ibretle bakmazlar mı? Oysa onlar, bunlardan daha güçlü kuvvetli idiler. Ama ne göklerde ve ne de yerde Allah'ın elinden kaçıp kurtulabilecek hiçbir şey yoktur"** (Fatır, 44). Dün, milyarder olan müteahhitler, gıpta ile bakılanlar, bugün hapisanelere ya da mahkeme koridorlarına gitmektedirler. Dün, "çok güzel evi var" dediklerimizi, bugün bir tas çorba kuyruğunda görebiliriz. Dün, fayansları, kalebodurları ile gururlananlar; bugün evleri, kendilerinin Azrail'i olmuş, ailenin bir kaçını ya da tamamını dünyadan koparmıştır. Dünyevilik mallar, bizim geçici yoldaşlarımızdır; bu yoldaşlığımız, bazen bizlere zarar olarak dönmektedir. Çok sevdiğimiz evlerimiz, bizlere kabir olabilir, ailemizin cellâdı olabilirler. İnsanoğlu olarak dünya nimetlerine güvenmemeliyiz. Onların yoldaşlığı, bizler musallaya gidene kadardır.

4. Başınıza Gelen Musibet, Kendi Ellerinle Kazandıklarınızdanır

Değer verdiğimiz dünyalıklar, gelip geçici metallerdir. Rabbim, bunu, bizlere 1999'da Gölçük'te, şimdi de Maraş depremi ile göstermektedir. "Tarih, tekerrürden ibarettir" bir atasözüdür. Benzer bir sözü de Mehmed Akif Ersoy söylemiştir: "Tarihi tekerrür diye tarif ediyorlar; hiç ibret alınsaydı, tekerrür mü ederdi?" Elbette ibret almıyoruz, aynı hataları

tekrar edip Akif'i haklı çıkarmaya devam ediyoruz. 24 yıl önce aynı acıyı yaşamamıza rağmen eski binalar kentsel dönüşümle yenilenmemiş. Yeni yapılar, hala çökmeye devam ediyor. Müteahhitler, belediyeler ve yapı denetimciler, 24 yılda dünyalık menfaatlerine tekrar meyletmişler. Eksik yapı malzemeleri ve denetim eksikliği ile binlerce canımızın aramızdan ayrılmasına vesile oldular. Gölçük'ten ibret alsaydık bugün bu yaşananların cüz-i acısı ile canımız yanardı. Böylesi vahim bir tablo ile yüz yüze gelmezdik!

Türkiye, Asya ve Avrupa kıtaları arasında bir köprü olmasından dolayı fay kırılmaları yoğunlukta yaşanmaktadır. Deprem, bu toprakların bir gerçeği; fakat bizden daha fazla bu gerçekle yüz yüze olan Japonya'da, bu tür vahim tablolar görülmemektedir. Japonlar, depremi engelleyemeseler de tedbirlerini almaktadırlar. Rabbimiz, bir ayetinde: **"Başınıza gelen herhangi bir musibet, kendi ellerinizle kazandıklarınız yüzündendir. Bununla beraber Allah, yine de çoğunu affeder"** (Şura, 30) buyurmaktadır. Kahramanmaraş depreminde kaybettiğimiz canların sorumluları, şimdi vicdan azabı çekiyorlar mıdır? Çekmeliler. Bunun vebalini bu dünyada olmasa da ahirette hesabını verecekler. Geçici dünyalık için ahiretlerini mahvettiler: **"Sana gelen her iyilik Allah'tandır, başına gelen her fenalık ise senin kendi nefsendendir"** (Nisa, 79).

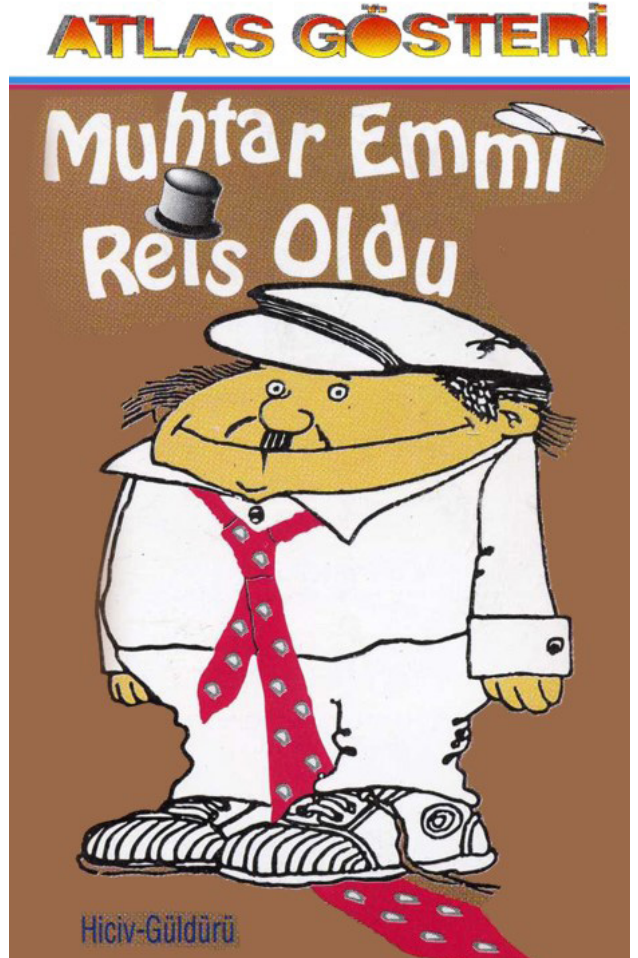
Hepimizin bildiği bir atasözü var: "Bir musibet, bin nasihatten iyidir." Musibeti arzu etmeyiz elbette. Ama bu musibet, bizlere, dünya malının geçiciliğini en acı şekilde göstermiştir. Gururlandığımız, kibirlendiğimiz malımızın, evlatlarımızın, altmış beş saniyeden ibaret olduğunu bizlere göstermiştir. Rabbim, deprem, sel felaketi ve benzeri acıları bir daha yaşatmasın. Rabbim, ibret alan kullarından kılınsın.

Muhtar Emmi Reis Oldu da Ne Oldu?

Fatih PALA
fatihpalafatih@gmail.com

Memleket; doğusundan batısına, güneyinden kuzeyine, ortasından kıyılarına değin seçim meselesine kilitlenmişken, siyasilerin kimi o şehirde kimi bu şehirde, kimi o meydanda kimi bu kanalda, kimi falanca vaadlerdeyken; biz, yıllar evvel **Atlas Gösteri**'nin hazırladığı, senaryosu Ekrem Bektaş'a ait olan **Muhtar Emmi Reis Oldu** isimli bant tiyatrosuna şöyle bir nazar edelim istedik. 1990'da ilgisine sunulan bu çalışma, başından sonuna değin hiciv ve güldürü içeriyor. Bulunulan malum vasatta, belki böylesi dinletilere ihtiyaç fazlasıyla vardır, kim bilir!

Yeşilçam filmlerinden aşına olunan aktörlerin sesleriyle canlandırılan karakterler, meselelere ayan beyan ayna tutmuş eleştirel içerikte de olsa. Muhtar; yenilikçi, ileri görüşlü, eleştiriye açık ve biraz da 'dediğim dedik' bir şahıs olarak temayüz ediyor. Köy halkı da muhtarlarının yeniliklerini ne kadar benimsemekte zorlanıyorsa da söylenilenlere uymaktan başka çareleri yoktur. Her ne kadar mahallî

seçimlerin banteline dokunuluyor ve o çerçeveye dönük hicivler yapılıyorsa da, içeriğinde "seçim" olan bütün olgulara söylenecek söz var *Muhtar Emmi Reis Oldu*'da.

Muhtar ne vakit vilayete gitse, yeni yeni, garip garip türediliklerle köyüne geri döner. Bir seferinde, köye trafik ışığı yaptırmak ister; ama ihtiyar heyeti "yahu bizim eşekler trafik ışığından ne anlar deyu" güç bela vazgeçtirirler muhtarı bu fikrinden. Yine bir sefer, köyün meydanına

kocaman bir park yaptırır muhtar. Köylünün birinin ineği parktaki çiçekleri yedi diye az kalsın mahkemelik olacak duruma gelirler. Daha başka bir seferde ise Süleymaniye'ye benzesin maksadıyla köyün camisini karşı tepeye yaptırır. Tabi cami Süleymaniye'ye benzemez ama uzaklığı benzeşir köylü nazarınca. Vilayetten son dönüşünün sabahında alel acele ihtiyar heyetini köy odasına toplar muhtar. Tabi köylünün işi gücü çoktur. Eğer lüzumsuz bir şeyse konuşacakları, boş yere eğleşmemeyi isterler muhtardan. Esasen heyettekiler mevzunun lüzumsuz olacağını kestirirler onca yıllık tecrübelerinden yola çıkarak. Çünkü muhtara göre lüzumsuz diye bir şey yoktur; o, bütün lüzumsuz işleri lüzumlu hale getirmekte mahirdir.

Muhtar, bu gelişinde artık muhtarlık olarak hiçbir lüzumsuz işle uğraşmayacaklarını ifade

Muhtar; yenilikçi, ileri görüşlü, eleştiriye açık ve biraz da 'dediğim dedik' bir şahıs olarak temayüz ediyor. Köy halkı da muhtarlarının yeniliklerini ne kadar benimsemekte zorlanıyorsa da söylenenlere uymaktan başka çareleri yoktur. Her ne kadar mahallî seçimlerin banteline dokunuluyor ve o çerçeveye dönük hicivler yapılıyorsa da, içeriğinde "seçim" olan bütün olgulara söylenecek söz var Muhtar Emmi Reis Oldu'da.

eder ihtiyar heyetine. Heyet ehlinin gözleri fal taşı gibi açılır ve dillerinden şunlar dökülür: "Yani inekler yollara pislemesin diye torba takmayacak mıyız?" "Hayvanlar girmesin diye parkta nöbet tutmayacak mıyız?" "Eşeklerimizin gerisine stop lambası takmayacak mıyız?" "Görüntüyü bozmasın diye tezekleri gizli gizli kurutmayacak mıyız?" "Kirlilikleri önlemek için bacalara tezek filtresi takmayacak mıyız?" "Atık sular için arıtma su tesisleri kurmayacak

mıyız?" "Bundan sonra eşekleri mecburi park yerlerine bağlamayacak mıyız?" "Pazar yerinde neyim eşekleri satarken kuyruğuna etiket yapıştırmayacak mıyız?" Bunlar ve daha fazlası, önceleri ve hâlihazırda geçerli olan muhtarın vilayetten köyüne taşıdığı yeniliklerdir. Uygulamasına uyguladılar, ancak bütün bu yapılanların lüzumunun olmadığını bal gibi farkındadırlar. Öyle ama bunu muhtara kim, nasıl anlatacaktı? Muhtar, sayılanları sabırla dinledikten sonra, bunları muhtarlık olarak artık yapmayacaklarını; çünkü yakında belediye olacaklarını, el-an bir belediye teşkilatı kurmaları gerektiğini söyler oradakilere. Heyete göre bu haber, yandıklarının resmiydi. Köylü iken baş edemedikleri muhtar ile belediyelik olunca nasıl baş edeceklerdi? Hem artık *Reis* sıfatıyla anılacaktı ki kim bilir başlarına neler gelecekti neler!

Muhabet yukarıdaki meyanda sürüp giderken, köyün çaycısından çay isterler köy odasına. Çaycı biraz muziptir; onun için ihtiyar heyetinden biri çaycıyı uyarır, memleket meselelerinin konuşulduğu yerde ciddi olması gerektiği konusunda. Uyarır da çaycının damarına bastığını bilemez. Zira çay ocağında her günün gündemi memleket meseleleridir. Çaycı, şu sözleri sarf eder onlara: *"Dün akşam Hasan emmi sigara paketinin arkasına öyle bir hükümet kurdu ki görmeyin gitsin. Başbakan kendisi, dışişleri bakanı çakal Tevfik, içişleri bakanı kılıbık Necmi, ulaştırma bakanı şoför Necati, tekel bakanı sarhoş İlyas, milli eğitim bakanı filozof Kamil, milli savunma bakanı taş kafa Yusuf... Ne kabine be!"*

Gün gelir, zaman olur ve köy belediyelik, muhtar emmi reis bey, ihtiyar heyeti de encümen üyesi namına kavuşur. Aralarında seçim öncesini, vaadlerini, geldikleri noktayı konuşurlar. Encümenin en yaşlı kişisi olan Tahir emmi, Reis beye köylüye yaptıkları vaadler konusunun ne olacağını sorar. Reis bey, ilginç şeyler söyler. Seçim dönemi de dâhil olmak suretiyle bundan böyle iki kulağının değil bir kulağının duyması, iki gözünün değil bir gözünün görmesi gerektiğini salık verir ona. Zaten köylü de onca vadin gerçekleşemeyeceğini bilirdi nihayetinde.

İşler rayına oturunca Reis, encümen üyeleriyle bir esnaf denetimine çıkarlar şöyle; kimin işini temiz, dikkatli ve sağlıklı yaptığını yerinde görmek isterler belediye olarak. Ve ilkin ekmek fırınına uğrarlar. Fırıncıya, gördükleri eksik ve kusurların hesabını sorar, dikkatli olmazsa fırınına belli bir müddetliğine kapatma cezası vereceklerini söylerler. Tabi fırıncının

canına minnettir. Zaten işi başından aşkıdır ve önceki yıl muhtarın zoruyla fırını açıp işletmiştir. "Allah razı olsun, beni de büyük bir dertten kurtarmış olursunuz" der. Duyduklarına şaşırın Reis ve ekibi, ne diyeceklerini kestiremezler. Kendilerini yanlış anladığını, öyle demek istemediklerini, köyün ya da yeni adıyla beldenin tek fırını da kapanırsa vatandaşın ne yapıp ne edeceğini ve daha fazlasını ifade eden cümleler kurarak fırıncının gönlünü ederler. Kaş yapalım derken göz çıkarma sınırına gelirler neredeyse.

Bakkaldan, kasaptan ve çaycıdan da aynı şeyleri duyacakları korkusundandır ki, onlara daha samimi ve daha gayrı resmi olarak giderler. Denetime başlarken ki halleriyle bitirdikleri halleri arasında fersah fersah mesafe vardır. Halkın içine girince, her şeyin belediyede konuşup hesapladıkları gibi olmadığını künhüne varırlar. İnsanların ve esnafın, eski bildikleri gibi olduğunu, değişenin ve acayıpleşenin kendileri olduklarını sezerler. Yönetim işinde ve kadrosunda bulunmanın insanlardan ayrışmayı değil de onlarla daha çok kaynaşmayı gerektirdiğini neden sonra anlarlar.

Evet, otuz üç sene evvel yapılmış bir bant tiyatrosudur *Muhtar Emmi Reis Oldu*. Hicivlerle oluşturulan bu çalışmadan almak isteyen için alınacak çok ders var. İnsan, insan olduğunu bilip diğer insanlara da insanca davranmanın anlamını kavradıktan sonra hangi mekânda, hangi makamda olursa olsun fark etmez.

“Mayınlı Tarlada Konuşmak” Kitabı Üzerine

Genç BİRİKİM

Araştırmacı yazar ve *Genç Birikim* dergisinin sahibi **Ali Kaçar**'ın yeni ve üçüncü kitabı "*Mayınlı Tarlada Konuşmak & Kemalizm'e Eleştirel Bakış*", kitapçı raflarındaki yerini aldı.

Adından da anlaşılacağı üzere bu topraklarda gündem edilmesi, konuşulması biraz netemeli olan "Kemalizm" eleştirisi var. Bilinmeyen, bilindiği zannedilen nice düşünce, yaklaşım ve olayın kaynaklarıyla ilgisine sunulduğu kitapta; hakkın, hakikatin, adaletin şahitliği yapılmaya çalışılmıştır. Kitap, Müslümanlar için tek geçerli ve bağlayıcı şeyin, Yüce Allah'tan gelen ve O'nun peygamberi Hz. Muhammed'le (sav) anlamını bulan yüce ve aziz dinimiz İslam'ın ölçüleri ve prensipleri olduğunu anlatıyor aslında. Yaratıcının, aynı zamanda hükmedici, düzen koyucu, hayatın her anında ve alanında söz sahibi ve karar mercii olduğunu tekrar hatırlatmıştır.

Kitapta; Osmanlı döneminde seçimler, seçimlerin yapılması ve parlamentonun toplanmasından sopalı seçimlere; Mustafa Kemal'in hiçbir şekilde muhalefet istemediğinden inkılâpların oluk oluk kanların akıtılarak yerleştiğine; cumhurbaşkanlığı sistemine geçişte her şeyin oldu bittiye getirilmesinden "Takrir-i Sükûn" yani zulüm, yani şiddet kanununun nice canlar yakıp nice ocaklar söndürdüğüne, İstiklal Mahkemelerinde işlenen eşsiz katliam-

Mayınlı Tarlada Konuşmak

Kemalizm'e Eleştirel Bir Bakış

Ali KAÇAR

gençBİRİKİM

lara ve idam edilenlerin son sözlerine; Mustafa Kemal'in Nutuk eserinin ne içerikte olduğuna ve gerçeği yansıtıp yansıtmadığına; yine Mustafa Kemal'in yaşantısından belli başlı karelere kadar nice gün yüzüne çıkarılmayan, çıkarılmak istenmeyen, belki çekinilen gerçeklerin perdesi aralanıyor.

Mustafa Kemal'in "tek adam" olma yolundaki serüveniyle ilgili şu ifadelerle şahit oluyoruz eserde:

"Mustafa Kemal'in, daha önce saltanatı ele geçirme, halife olma gibi bir çabanın içerisinde olduğu, bu amaçla konuşmalar yaptığı hatta sarıklı, cübbeli fotoğraflar çektiler altına 'mefkûre (ideal) hatırası' yazdırıldığı bilinmektedir. Mustafa Kemal'i bu düşüncesinden hem Kazım Karabekir hem de İsmet İnönü vazgeçirmek için çok çaba sarf etmiştir. Nitekim Mustafa Kemal, İsmet İnönü Lozan görüşmelerinden dönüncüye kadar, özellikle de İzmir İktisat Kongresi'nden önce gittiği her yerde hilafet lehinde konuşmalar yapmaya devam etmiştir. Bu konuşmalarından birini de 7 Şubat 1923 Çarşamba tarihinde öğle vakti, Balıkesir'deki Zağanos Paşa Camii'nde verdiği hutbe ile gerçekleştirmiştir. Mustafa Kemal, bu arzusunu Lozan görüşmelerine ara verilip de Hayım Naum (1872-1960) İzmir'de kendisi ile görüşüncüye kadar da sürdürmüştür. Mustafa Kemal'in İzmir'de, Hayım Naum ile ne görüştüğü, Lozan görüşmelerinde İngiltere'nin delegesi olan Lord Curson'a ne mesaj götürdüğü, hâlâ bilinmemektedir. Mustafa Kemal, bu konuda, aslında her konuda, kimsenin sözünü dinlemeyen, kendine çok güvenen ve kendi görüşüne itiraz edilmesine asla tahammülü olmayan bir karaktere sahipti. Bu nedenle halifelik arzusuna yönelik eleştirileri de -Hayım Naum ile görüşüncüye kadar- dikkate almamıştı. Zaten -daha sonra- resmî söylemde de asıl unvanı 'ebedi şef' olmuştu. 'Atatürk' soyadını da kendi farklılığını, 'tek adamlığını, üstün oluşunu' ortaya koymak için kendisi seçmişti. Aslında tek parti Dönemi'nde yönetim, diktatörlükle idare edilen Almanya'dan ve İtalya'dan farklı değildi. Meclisin, bakanlar kurulunun ve bakanların hiçbir etki ve yetkileri yoktu; birer memur konumunda idiler. Mustafa Kemal'in ölümünden kısa bir süre önce Başbakan İsmet İnönü'yü meclise hatta hükümete bile getirip görüşme gereği duymadan "Seni görevden aldım" diyerek görevden almış ve yerine de Celal Bayar'ı getirmiş

olması başka türlü nasıl izah edilebilir? Zaten kendisi de diktatörlüğünü inkâr etmiyor ve "Benim için diktatör diyorlar, evet ben diktatörüm ama kalpleri kazanarak diktatör oldum" demiştir. Hitler, Mustafa Kemal ile ilgili olarak "Mussolini onun ilk öğrencisiydi, ben de ikincisi..." demişti. Aslında baştan beri herkesin kendisine tabi olduğu, sözünü dinlediği, itiraz ve muhalefet etmediği 'tek adam' olmak istiyordu. Ama daha önceleri bu fırsatı bulamamıştı. İlerleyen zamanlarda gücü ele geçirdikten sonra bu hayalini pratiğe aktarma fırsatını yakalamıştı. Birinci meclisteki İslami kesim ve Kürt milletvekilleri, dolayısıyla halk, kandırıldıklarını çok geç anlamışlardı. Ama iş işten geçmişti."

Mustafa Kemal'in kendisine muhalefet edilmesi durumlarındaki tavrına dair ibretlik şeyler okuyoruz çalışmada:

"Mustafa Kemal'in muhalefete asla tahammülü yoktu. Yine bir defasında Halide Edip Adıvar, Mustafa Kemal'i ziyarete geliyor. Mustafa Kemal, Fevzi Paşa ve İsmet Paşa ile birlikte bulunuyorlardı. Karşılıklı konuşmalardan sonra Halide Edip:

- İzmir'i aldıktan sonra artık biraz dinlenirsin Paşam. Çok yoruldunuz.

- Dinlenmek mi? Yunanlılardan sonra birbirimizle kavga edeceğiz, birbirimizi yiyeceğiz.

- Niçin? O kadar yapılacak iş var ki!

- Ya bana karşı çıkmış olan adamlar?

- Bu, bir millet meclisinde tabii değil mi?

Burada, gözleri tehlikeli bir şekilde parladı ve ikinci gruptan iki isim söyleyerek onların halk tarafından linç edilmeye layık olduklarını söyledi."

Bu memleketin tarihinin belki de en kara sayfalarından birisi olarak kabul edebileceğimiz Şapka Kanunu ile ilgili, okuyunca tüylerimizin diken diken olduğu bir kareyi paylaşalım:

Rize'de de şapka direnişi çok masum isteklerle başlamış ve isyanla, devlete başkaldırma ile asla ilgisi olmamasına rağmen muhaliflere ve özellikle de halka gözdağı vermek için 'irtica' adı altında kıyım başlatılmıştır. Nitekim Rize Ulu Cami İmamı Şaban Hoca, namazdan sonra etrafında toplanan kalabalığa;

"Biz hükümetten akaid-i dineyye'ye

hizmetkârlık ve bağlılık isteriz.

İnanmayan inanmasın fakat insanlara zulüm edilmesin.

Tek isteğimiz sarığımıza, sakalımıza ve cübbemize dokunulmasın.

Şapka giyenler giysin ama giymeyenler hapse atılmasın!"

Gayet makul ve masu-mane istekler!

Bu heyecanlı konuşma-dan sonra çoşan kalabalık köylülerle birlikte hükümet konağına doğru yürüyüşe geçmişler.

Yarı resmi Hâkimiyet-i Milliye gazetesi, bir gün sonra bu olayı şöyle çarpı-tarak yazmıştır:

"Rize'nin Bataniye bölgesinde Ulu Cami imamı Şaban Hoca, halka karşı konuşurken; 'Hükümette din düşmanlığı baş göstermiştir. Memlekette herkes şapka giymeye zorlanıyor. Giymeyenler hapisten idama kadar cezalara çarpılıyor. Buna karşı duyarsız kalmak dinimizde günahdır. Ayaklanma vacip olmuştur!"

Şapka giymeyiz protestosu, aslında Rize'ye 13 km uzaklıkta olan Güneysu (eski adıyla Potomya) nahiyesinde başlamıştır. Buradaki halk da Ankara'dan gelen tepeden inme dayatmaları kabul etmemiştir. Halk tarafından sevilen itibarlı, ilim sahibi vaiz olan Sabit Tarakçıoğlu, halka şapkanın İslami açıdan değerlendirmesinden sonra halk şehir merkezine doğru yürüyüşe geçmiştir. Karakola gidenler ise:

- Vilayete yazınız; Güneysu halkı şapkayı kabul etmiyor!

- Karakoldaki onbaşı, halka, "Ben de sizdenim!" diyor ve başındaki şapkayı yere çalıyor. Ne hazindir ki İstiklal Mahkemesi gelince direnişçileri tek tek haber veren ve kimi gösterdiyse asılmasına sebep olan ve Mahkemece lütuflandırılan bu alçaktır.

Aslında baştan beri herkes kendisine tabi olduğu, sözünü dinlediği, itiraz ve muhalefet etmediği 'tek adam' olmak istiyordu. Ama daha önceleri bu fırsatı bulamamıştı. İlerleyen zamanlarda gücü ele geçirdikten sonra bu hayalini pratiğe aktarma fırsatını yakalamıştı. Birinci meclisteki İslami kesim ve Kürt milletvekilleri, dolayısıyla halk, kandırıldıklarını çok geç anlamışlardı. Ama iş isten geçmişti."

Rize istikametine doğru yürüyen halk, il merkezine varıyor. Vali Mehmet Hurşit, telgraf başında:

- Rize ayaklanmıştır! Sü-ratle tedbir!

Hâlbuki bütün suçlu "şapka giymeyiz!" demekten ibaret ve her türlü fiili isyan davranışından çekingen kalabalık, çoğu seyirci ve körü körüne katılmış 80-100 kişi...

Böylece Rize'de, "Biz, zorla şapka giymek istemiyoruz, sarığımız bize yeter" diyerek olaylar başlamış, jandarma gelişigüzel halkın üzerine ateş açmasına ve ölümler olmasına rağmen halk dağılmamıştır. Bu olayların üzerine düşman üzerine sefere çıkarılmasına dönemin en büyük harp gemisi

olan Hamidiye Kruvazörü, Rize sahillerine gönderilmiştir. Birinci Dünya Savaşında İngilizlerin dövemediği Karadeniz sahillerini, millete zorla şapka giydirmek için Hamidiye zırhlısı gümbür gümbür bombalamaya başlamıştır. Hamidiye zırhlısı, sivil halkın ve yerleşim alanlarının çok olduğu ve Ulu Caminin bulunduğu Bataniye yamaçlarını dövüyordu. Halk, korkutulup sindirmek isteniyordu.

Yıllar sonra bu bombardıman hadisesi türkülere konu olacaktır:

"Atma Hamidiye, atma din kardeşiyiz."

Ula şapka da giyeceğiz vergi de vereceğiz!"

Ali Kaçar'ın, titiz araştırmacılığı ile ilgisine armağan ettiği bu mühim çalışmayı, dikkatimizi çeken pek çok bölümden birkaç tanesini öne çıkarıp kısmi alıntı yaparak siz, dergimiz okurlarıyla tanıştırmak istedik. Okurunu bulmasını, yazarın maksadının hâsıl olmasını diliyoruz.

Okunup gündem edilmesi, hakikatlere bigane kalınmaması, hesabın sadece Yüce Allah'a verileceği bilinciyle yaşanılıp son nefese kadar yine O'nun rızası için çabalayanlardan olma temennisiyle...